

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ในส่วนแรกจะกล่าวถึงผลของการศึกษาที่ได้จากการออกแบบสำรวจความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย และในส่วนที่สอง จะเป็นผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการนำปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการคัดเลือกพื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เข้าสู่ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ผลของการศึกษาจากแบบสำรวจ

ผลของการศึกษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 ตัวอย่าง ที่ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Krejcie & Morgan ทั้งนี้แบบสำรวจจะสำรวจจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว ซึ่งทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 จากอาคารที่อยู่อาศัย หอพัก อาคารชุด และร้านค้า มีประชาชนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.84 กลุ่มที่ 2 จากที่ทำการราชการ โรงเรียน โรงพยาบาล และร้านอาหาร มีประชาชนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.11 และกลุ่มที่ 3 จากโรงแรม และโรงงาน มีประชาชนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.05 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยแบบสำรวจได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสีย

ตอนที่ 3 ทศนคติของประชาชนในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของเทศบาลตำบลสีคิ้ว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนคนในครอบครัว อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5.1 ส่วนลักษณะการอยู่อาศัย การใช้น้ำ การระบายน้ำทิ้งจะแสดงไว้ในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.1: แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว แยกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ลำดับ	รายการข้อมูล	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>เพศ</u>		N = 380
	หญิง	56.10	
	ชาย	43.90	
2	<u>อายุ (ปี)</u>		N = 380
	10-19	0.79	
	20-29	38.42	
	30-39	31.84	
	40-49	24.47	
	50-59	2.90	
	60 ปีขึ้นไป	1.58	
	3	<u>การศึกษา</u>	
ไม่ได้เรียนหนังสือ		0.26	
ประถมศึกษา		13.95	
มัธยมศึกษาตอนต้น		5.26	
มัธยมศึกษาตอนปลาย		17.37	
ปวช. หรือเทียบเท่า		10.79	
ปวส. อนุปริญญาตรี		19.47	
ปริญญาตรี		32.37	
สูงกว่าปริญญาตรี		0.53	

ตารางที่ 5.1: แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว แยกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ (ต่อ)

ลำดับ	รายการข้อมูล	ร้อยละ	หมายเหตุ
5	<u>อาชีพ</u>		N =380
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	25.53	
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25.00	
	พนักงานบริษัท	25.52	
	รับจ้าง	16.58	
	อื่นๆ	7.37	
6	<u>รายได้ (บาท/เดือน)</u>		N =380
	น้อยกว่า 1,000	0.26	
	1001 – 3000	0.53	
	3001 - 6000	16.84	
	6001 – 10000	62.11	
	10001 – 20000	17.63	
	20001 ขึ้นไป	2.63	

จากตารางที่ 5.1พบว่ากลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว เป็นหญิงร้อยละ 56.10 ชายร้อยละ 43.90 ระดับอายุมากที่สุดได้แก่อายุ 20 - 29 ปี ร้อยละ 38.42 รองลงมาอายุ 30 - 39 ปี ร้อยละ 31.84 และน้อยที่สุดได้แก่อายุ 10 - 19 ปี ร้อยละ 3.00 ส่วนระดับการศึกษานั้นมีผู้จบระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 32.37 รองลงมาได้แก่ ระดับ ปวส. อนุปริญญาตรี ร้อยละ 19.47 และน้อยที่สุด คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ

สำหรับอาชีพนั้น จากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ ได้แก่ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และพนักงานบริษัท ร้อยละ 25.52 เท่ากัน รองลงมาเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ 25.00 และระดับรายได้ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.10 มีระดับรายได้เดือนละ 6,001 – 10,000 บาท รองลงมา มีระดับรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 17.63 และน้อยที่สุดมีรายได้ น้อยกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 0.26

ตารางที่ 5.2 : แสดงลักษณะการอยู่อาศัย การใช้น้ำ และการระบายน้ำทิ้ง

ลำดับ	ลักษณะการอยู่อาศัย	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>ประเภทอาคาร</u>		N =380
	บ้านเดี่ยว	20.53	
	บ้านแฝด	2.37	
	ทาวน์เฮ้าส์	16.05	
	ห้องแถว / ตึกพาณิชย์	60.79	
	อาคารประเภทอื่น	0.26	
2	<u>กรรมสิทธิ์ในการถือครองที่อยู่อาศัย</u>		N =380
	เป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดิน	12.36	
	เป็นเจ้าของอาคารอย่างเดียว	2.63	
	เช่าซื้อ / ผ่อนส่ง	17.11	
	เช่า	52.11	
	อาศัยผู้อื่น อื่นๆ	15.53 0.26	
3	<u>แหล่งน้ำที่ใช้</u>		N =380
	น้ำประปา	94.47	
	บ่อน้ำตื้น	0.00	
	บ่อน้ำบาดาล	0.26	
	น้ำฝน	3.16	
	สระ หนอง คลอง บึง แม่น้ำ อื่นๆ	0.79 1.32	
5	<u>ลักษณะการระบายน้ำทิ้ง</u>		N =380
	ปล่อยลงท่อระบายน้ำสาธารณะ	71.58	
	ไม่มีท่อน้ำระบายน้ำปล่อยทิ้งบนดิน	24.47	
	ปล่อยลงสระ หนอง คลอง บึง แม่น้ำ อื่นๆ (เช่น ที่นา)	3.16 0.79	

จากตารางที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่า ที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาล ตำบลสีคิ้วมีลักษณะเป็นห้องแถว/ตึกพาณิชย์มากที่สุด ร้อยละ 60.79 รองลงมาได้แก่ บ้านเดี่ยว ร้อยละ 20.53 และน้อยที่สุดเป็นอาคารประเภทอื่นๆ

สิทธิในการถือครองที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นการเช่า ร้อยละ 52.11 รองลงมา คือเช่าซื้อ/ผ่อนส่ง ร้อยละ 17.11 นอกจากนั้นเป็น อาศัยผู้อื่นอยู่ เป็นเจ้าของอาคารและที่ดิน และเป็นเจ้าของอาคารอย่างเดียว

การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค จากผลการสำรวจพบว่ามีการใช้น้ำประปา ร้อยละ 94.43 ใช้น้ำจากน้ำฝน ร้อยละ 3.15 สำหรับการระบายน้ำทิ้งส่วนใหญ่เป็นการปล่อยลงท่อระบายน้ำสาธารณะ ร้อยละ 71.58 รองลงมา คือ ไม่มีท่อระบายน้ำปล่อยทิ้งบนดิน ร้อยละ 24.47 และปล่อยลงสระ หนอง คลองบึง แม่น้ำ ร้อยละ 3.16

5.1.2 ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสีย

จากการสำรวจความเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ให้น้ำเสีย และผลเสียที่เกิดจากน้ำเสีย ผลที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.3 ส่วนความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำเสีย จะแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.3: แสดงสาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำเสีย และผลเสียที่เกิดจากน้ำเสีย

ลำดับ	รายการข้อมูล	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำเสีย</u>		N = 380
	น้ำเสียจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย	38.42	
	น้ำเสียจากโรงงาน	50.53	
	น้ำเสียจากธุรกิจการค้า	7.11	
	น้ำเสียเกิดจากขยะมูลฝอย	2.89	
	น้ำเสียจากแหล่งอื่นๆ	1.05	
2	<u>ผลเสียจากปัญหาน้ำเสีย</u>		N = 380
	เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค	40.00	
	มีกลิ่นเหม็น	12.11	
	ทัศนียภาพไม่ดี	7.37	
	เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	39.47	
	ผลเสียด้านอื่นๆ	1.05	

ผลจากการศึกษา สัมภาษณ์พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า น้ำเสียที่เพิ่มมากขึ้นนั้นเป็นเพราะโรงงานปล่อยน้ำเสียออกมา (ร้อยละ 50.53) มากกว่าน้ำเสียจากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 38.42) หรือน้ำเสียที่เกิดจากขยะมูลฝอยและอื่นๆ ผลเสียจากปัญหาน้ำเสียเพิ่ม

มากขึ้น ประชาชนเห็นว่า เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค และมีกลิ่นเหม็น (ร้อยละ 40.00 ร้อยละ 39.47 และ ร้อยละ 12.16)

ตารางที่ 5.4. : แสดงความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

ลำดับ	ความเห็นของประชาชน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>ความจำเป็นในการแก้ปัญหาน้ำเสีย</u>		N =380
	จำเป็นต้องแก้ไข	98.42	
	ไม่จำเป็นต้องแก้ไข	1.58	
2	<u>ผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไข</u>		N =380
	ประชาชน	8.42	
	เทศบาล	5.00	
	รัฐบาล	7.63	
	รัฐบาลร่วมกับประชาชน	61.85	
	เทศบาลร่วมกับประชาชน	15.26	
	อื่นๆ (รัฐบาลร่วมกับเทศบาลและประชาชน)	1.84	

ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนเห็นว่าปัญหาที่เกิดจากน้ำเสียนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไข โดยมีผู้ให้ความเห็นว่าจำเป็นถึง ร้อยละ 98.42 ส่วนร้อยละ 1.58 เห็นว่าไม่จำเป็นต้องแก้ไข

และผู้ที่เห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ผู้ที่ควรจะต้องรับผิดชอบในการแก้ปัญหาดังกล่าว ควรเป็นรัฐบาลร่วมกับประชาชน ซึ่งมีถึงร้อยละ 61.84 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 15.26 เห็นว่าเทศบาลร่วมกับประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบ ร้อยละ 8.42 เห็นว่าประชาชนควรเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบในการแก้ไข

5.1.3 ทศนคติของประชาชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว ตระหนักดีว่าน้ำเสียเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมกันแก้ไข เพราะต้นเหตุที่ทำให้เกิดน้ำเสียมาจากประชาชนเอง ลำพังเฉพาะรัฐบาลเองคงไม่มี

กำลังความสามารถที่จะก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จำเป็นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อสร้างและบำรุงรักษาด้วย ผลการสำรวจทัศนคติของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาน้ำในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว ปรากฏตามตารางที่ 5.5 – 5.8

ตารางที่ 5.5 : ความเห็นและความยินดีของประชาชนที่จะร่วมมือกับทางราชการในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

ลำดับ	ความเห็นของประชาชน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>เห็นด้วยหรือไม่ในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย</u> เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย	95.79 4.21	N =380
2	<u>ยินดีจะร่วมมือกับทางราชการหรือไม่</u> ยินดี ไม่ยินดี	85.00 11.32	N =366
3	<u>หากยินดีจะให้ความร่วมมือด้านใด</u> ร่วมบริจาคเงินสมทบทุนในการก่อสร้าง ร่วมจ่ายเงินค่าบำรุงรายเดือน ร่วมแรงงานในการก่อสร้าง ร่วมเป็นกรรมการในการบำรุงรักษา อื่นๆ	5.88 78.63 4.03 9.91 1.55	N =323

จากตารางที่ 5.5 แสดงให้เห็นว่า หากจะมีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้วแล้ว ประชาชนเห็นด้วยกับการก่อสร้างดังกล่าวถึงร้อยละ 95.79 ไม่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 4.21 และในจำนวนผู้ที่เห็นด้วยบอกว่ายินดีที่จะร่วมมือกับทางราชการในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงมาก ถึงร้อยละ 85.00 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเห็นด้วยและยินดีจะร่วมมือกับทางราชการ จึงมีความเป็นไปได้ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมนี้

ในส่วนของความยินดีที่จะร่วมมือกับทางราชการ ส่วนใหญ่ยินดีที่จะร่วมจ่ายเงินค่าบำรุงรายเดือน ร้อยละ 16.72 และร่วมเป็นกรรมการในการบำรุงรักษา ร้อยละ 9.91

ตารางที่ 5.6: ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง การดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย

ลำดับ	ความเห็นของประชาชน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>ผู้รับผิดชอบค่าก่อสร้างระบบ</u>		N =323
	ประชาชน	2.48	
	ประชาชนร่วมกับเทศบาล	4.02	
	รัฐบาลร่วมกับประชาชน	66.25	
	รัฐบาล เทศบาล ประชาชนร่วมกัน	27.24	
อื่นๆ	0.00		
2	<u>ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบ</u>		N =323
	ประชาชน	8.36	
	ประชาชนร่วมกับเทศบาล	17.96	
	รัฐบาลร่วมกับเทศบาล	28.79	
	รัฐบาล เทศบาล และประชาชนร่วมกัน	44.89	
อื่นๆ	0.00		

จากตารางที่ 5.6 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่เห็นด้วยกับการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียให้ความเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ควรรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาระบบ ดังนี้

ค่าก่อสร้างนั้น ควรเป็นรัฐบาลร่วมกับประชาชน ร้อยละ 66.25 เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษา ควรเป็น รัฐบาล เทศบาล และประชาชนร่วมกัน ร้อยละ 44.89 รองลงมาเห็นว่า รัฐบาลร่วมกับเทศบาล ร้อยละ 28.79 และประชาชนร่วมกับเทศบาลออกค่าใช้จ่าย ร้อยละ 17.96

ตารางที่ 5.7: ความเห็นของประชาชนที่ยินดีร่วมจ่ายค่าดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย

ลำดับ	ความเห็นของประชาชน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	<u>ความยินดีที่จะร่วมจ่าย</u> ยินดี	94.12	N =323
	ไม่ยินดี	5.88	
2	<u>ยินดีจะจ่ายในอัตราเท่าใด</u> จ่ายตามอัตราที่เทศบาลกำหนด	74.01	N =304
	จ่ายตามกำลังความสามารถของครัวเรือน (เฉลี่ยเดือนละ 23.75 บาท/ครัวเรือน)	25.99	
3	<u>ยินดีจะจ่ายอย่างไร</u> ควรออกเทศบัญญัติเก็บภาษีนี้โดยเฉพาะ	49.34	N =304
	จ่ายพร้อมค่าน้ำประปาทุกเดือน	27.30	
	จ่ายพร้อมค่าขยะทุกเดือน	23.36	

จากตารางที่ 5.7 แสดงให้เห็นว่า ในเรื่องของความยินดีร่วมจ่ายค่าดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ประชาชนยินดีจะร่วมจ่ายถึง ร้อยละ 94.12 และสามารถจะจ่ายได้ในอัตราที่เทศบาลกำหนดถึง ร้อยละ 74.01 ส่วนผู้ที่ให้ความเห็นว่าควรให้ประชาชนจ่ายตามกำลังความสามารถของครัวเรือนมีจำนวน ร้อยละ 25.99 ซึ่งพบว่าประชาชนมีกำลังความสามารถจะจ่ายได้ตั้งแต่เดือนละ 6 บาท จนถึงเดือนละ 100 บาท เฉลี่ยแล้วสามารถจ่ายได้เดือนละ 23.75 บาทต่อครัวเรือน

สำหรับวิธีการจ่ายนั้น ส่วนใหญ่ประชาชนเห็นว่า ควรออกเทศบัญญัติเก็บภาษีนี้โดยเฉพาะ ร้อยละ 49.33 รองลงไปได้แก่ จ่ายพร้อมค่าน้ำประปาทุกเดือน ร้อยละ 27.30 และจ่ายพร้อมค่าขยะทุกเดือน ร้อยละ 23.30

ตารางที่ 5.8 : ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาลิงแวดล้อม

ลำดับ	ความเห็นของประชาชน	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาลิงแวดล้อม ออกกฎหมายลงโทษปรับและจำคุกผู้ก่อเหตุให้เกิด ปัญหาลิงแวดล้อม	44.21	N =380
2	ให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันปัญหา ลิ่งแวดล้อม	35.79	
3	ประชาชนในชุมชนต้องร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหา	14.21	
4	รัฐบาลเร่งก่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.47	
5	อื่นๆ	1.32	

จากตารางที่ 5.8 สรุปให้เห็นว่า วิธีการแก้ไขปัญหาลิงแวดล้อมอันพึงเกิดขึ้นใน แต่ละท้องถิ่น ส่วนใหญ่ประชาชนมีความเห็นว่า ควรออกกฎหมายลงโทษปรับและจำคุกผู้ก่อเหตุ ให้เกิดปัญหาลิงแวดล้อม ร้อยละ 44.21 รองลงไปได้แก่ ควรให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการ ป้องกันปัญหาลิงแวดล้อม ร้อยละ 35.79 ประชาชนอีกส่วนหนึ่ง ร้อยละ 14.21 เห็นว่า ประชาชน ทุกคนในชุมชนจะต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนรัฐบาลต้องเร่งก่อสร้าง สิ่งต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลิงแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และในอนาคต

5.2 ผลการกำหนดพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาเทศบาลตำบลสีคิ้ว มีพื้นที่ทั้งหมด 11.63 ตารางกิโลเมตร ในการวิเคราะห์หา พื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจะต้องนำปัจจัยต่างๆ มาวิเคราะห์ร่วมกันด้วย เทคนิคการวางซ้อน (Overlay Technique) ดังนั้น ปัจจัยที่จะต้องนำเข้ามาจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้มี ขนาดเท่ากับพื้นที่ศึกษาและต้องมีขนาดพื้นที่เท่ากันหมดทุกชั้นข้อมูล ในส่วนของการวิเคราะห์ จะต้องแปลงข้อมูลต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลแรสเตอร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นตารางกริดสี่เหลี่ยม จตุรัสหรือจุดภาพ (Pixel) ที่มีขนาด 30 * 30 เมตร โดยขนาดของกริดที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจาก สูตรการคำนวณขนาดของตารางกริดที่ได้มาจากตัวแปรด้านความลาดของพื้นที่มาใช้ในการ คำนวณ ทั้งนี้ในการกำหนดขนาดพื้นที่ที่มากพอสำหรับการขยายระบบจนถึงปีเป้าหมาย ที่ คำนวณได้จากการพยากรณ์จากการเติบโตของประชากรในอีก 20 ปีข้างหน้า คุณด้วยความ

ต้องการขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียรต่อคน คือ 125,484 ตารางเมตร หรือ 78 ไร่ แต่เนื่องจากถ้ากำหนดกริดขนาดใหญ่เกินไปอาจทำให้สูญเสียข้อมูลในบางปัจจัยได้

5.3 ผลการนำเข้าข้อมูลกราฟิก

การนำเข้าข้อมูลกราฟิกเบื้องต้นจะใช้โปรแกรม ArcView 3.3 เพื่อสร้างชั้นข้อมูลใหม่ และปรับแก้ความถูกต้องของข้อมูลให้ตรงกับการจำแนกประเภทของข้อมูลในแต่ละปัจจัยตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่โปรแกรม Arc/Info โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดร่วมกันด้วยเทคนิคการวางซ้อนบนมอดูลกริด ซึ่งจะนำเสนอในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป ดังนั้นในหัวข้อนี้จะเป็นการนำเสนอเฉพาะผลการนำเข้าข้อมูลกราฟิกเบื้องต้นที่ใช้เป็นพื้นฐานของแต่ละปัจจัย ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยด้านความลาด

ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Slope_g ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 3 ระดับ โดยแบ่งประเภทตามระดับความลาด (ภาพที่ 5.1) ดังนี้

- 1) ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดร้อยละ 0 - 2
- 2) ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดร้อยละ 2 - 5

5.3.2 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยประเภทของเนื้อดิน

ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Soil_t ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 3 ระดับ โดยแบ่งประเภทตามประเภทของเนื้อดิน (ภาพที่ 5.2) ดังนี้

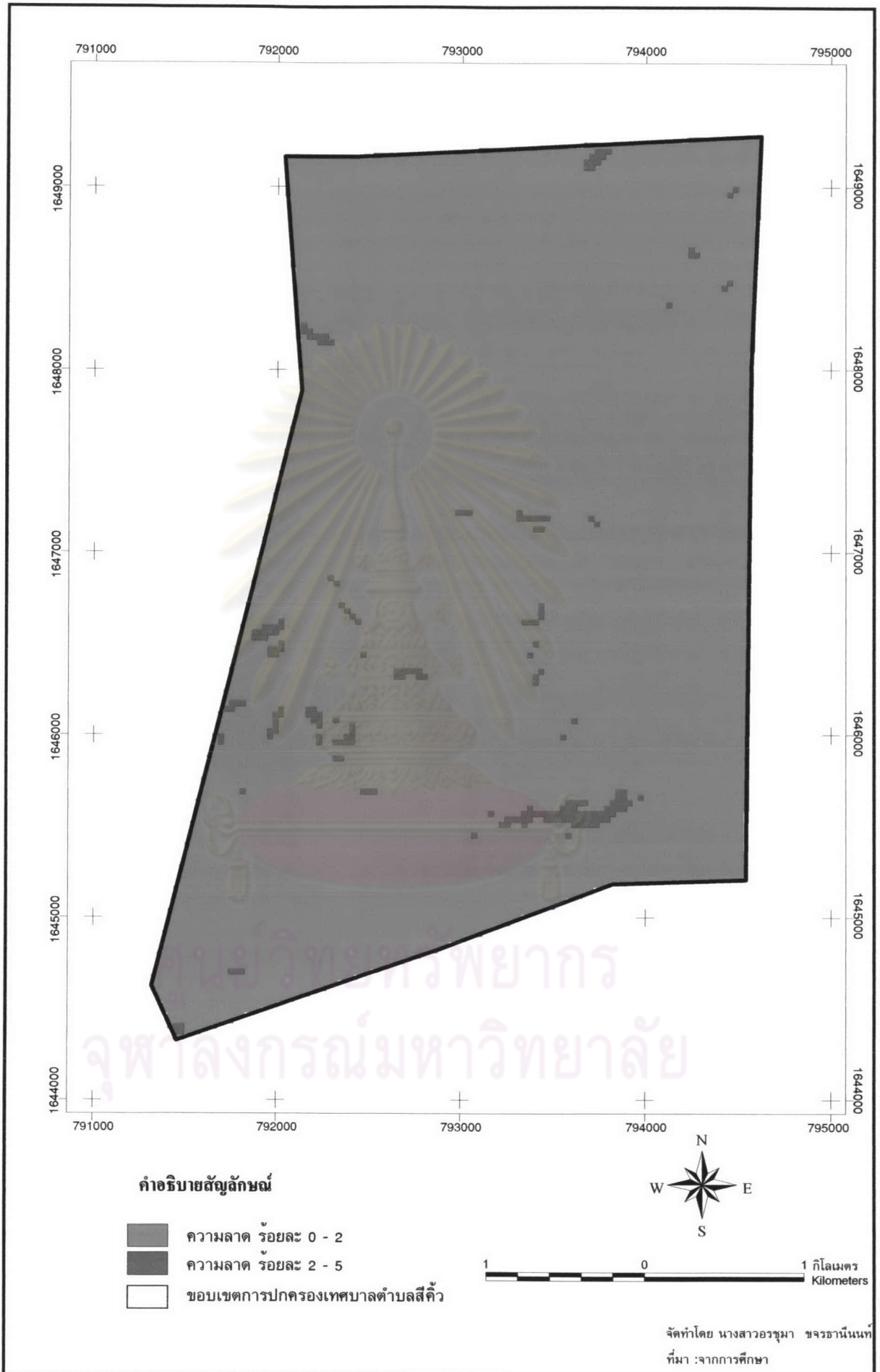
- 1) เนื้อดินละเอียด
- 2) เนื้อดินหยาบ
- 3) แหล่งน้ำ

5.3.3 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน

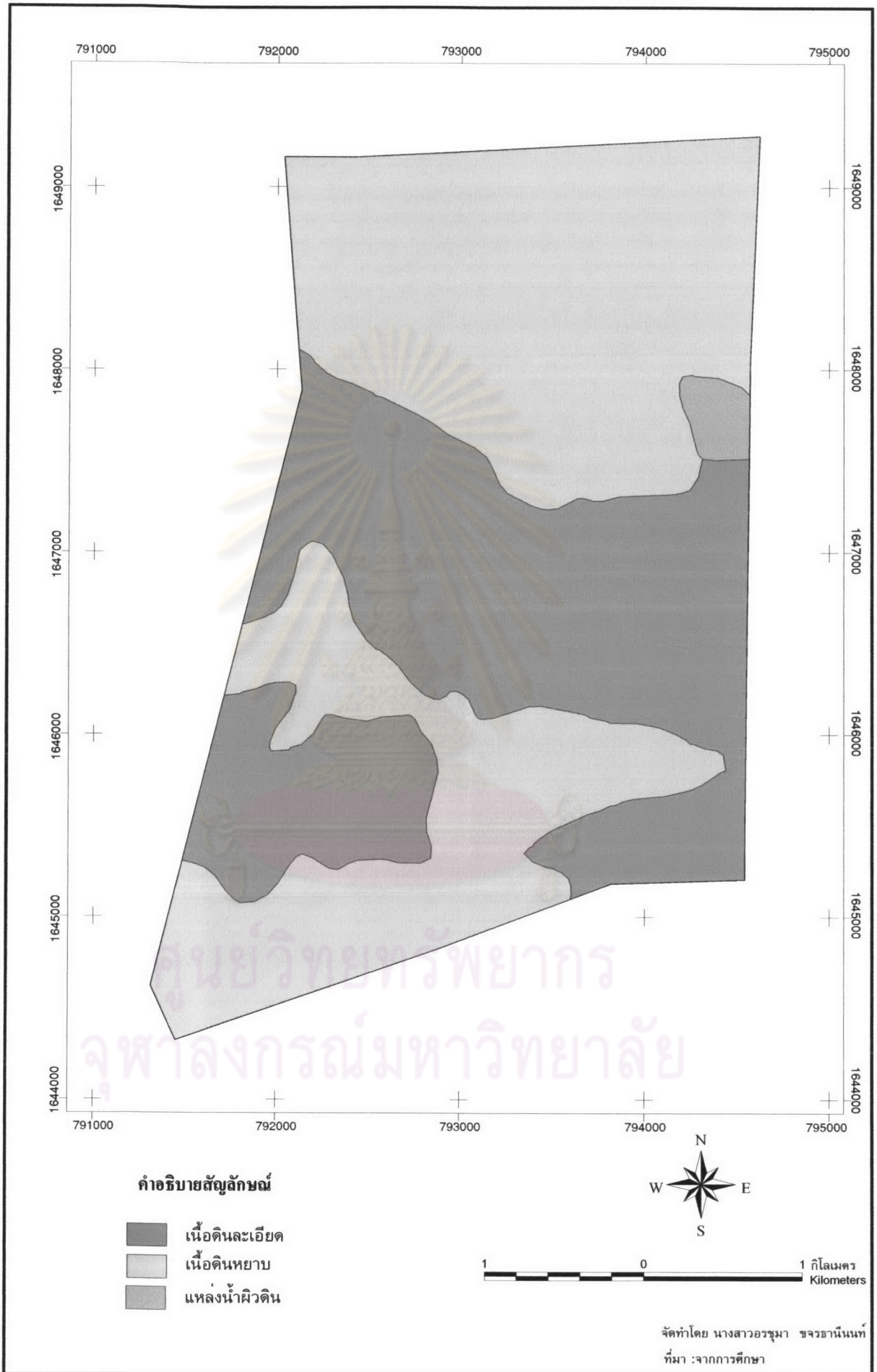
ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Soil_p ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 3 ระดับ โดยแบ่งประเภทตามการซึมซับน้ำของดิน (ภาพที่ 5.3) ดังนี้

- 1) การซึมซับน้ำช้า
- 2) การซึมซับน้ำปานกลาง
- 3) แหล่งน้ำ

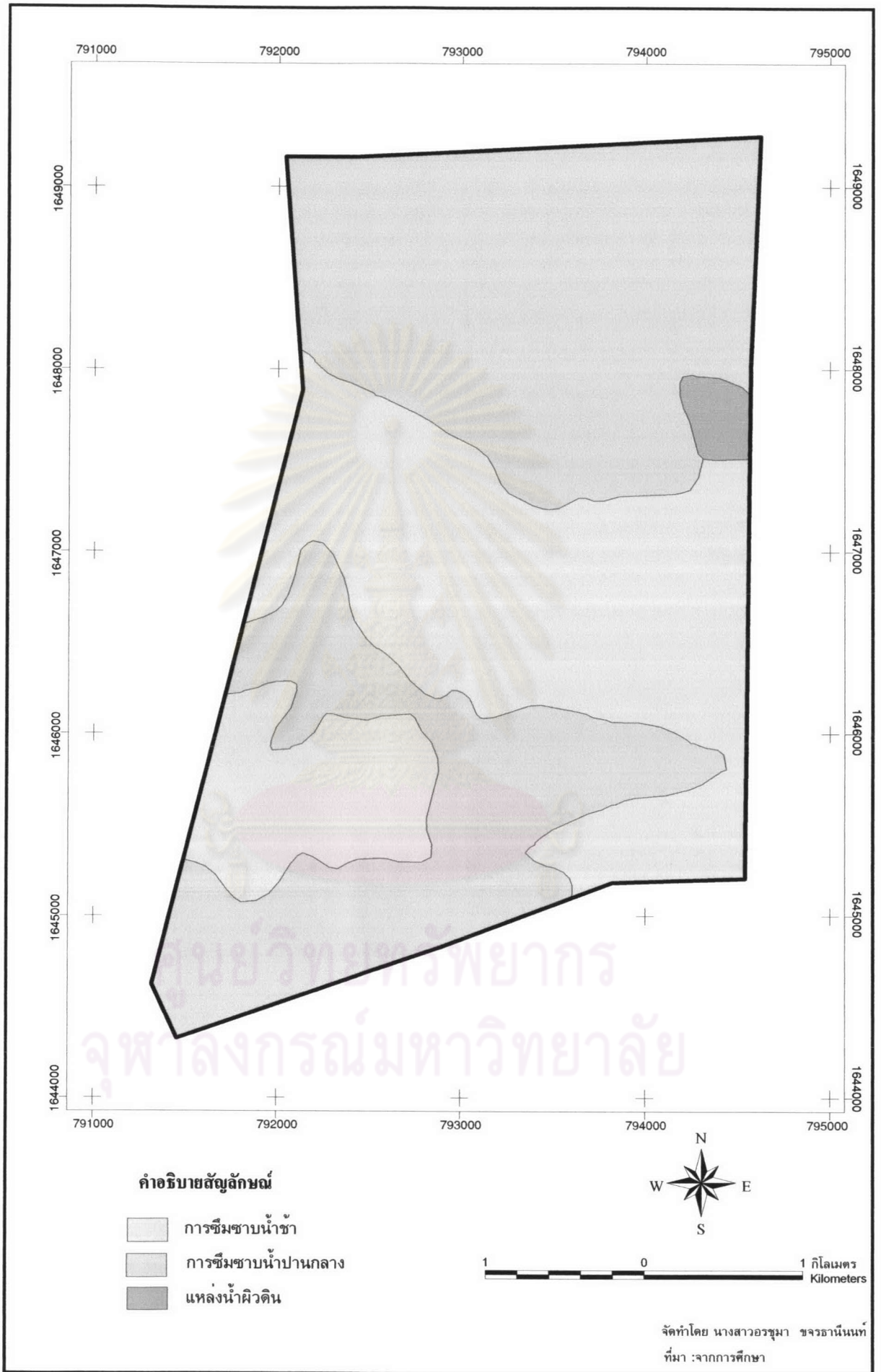

ภาพที่ 5.1 แผนที่ความลาด (Slope)

ภาพที่ 5.2 แผนที่ประเภทของเนื้อดิน

ภาพที่ 5.3 แผนที่การซึมซับน้ำของดิน (Permeability)

5.3.4 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน

ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Hydro ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 2 ระดับ โดยแบ่งตามลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่จริงที่เป็นแหล่งน้ำผิวดิน (ภาพที่ 5.4) ดังนี้

- 1) แหล่งน้ำผิวดิน
- 2) พื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งน้ำผิวดิน

5.3.5 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยพื้นที่ชุมชน

ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Building ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 2 ระดับ โดยแบ่งตามพื้นที่ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว (ภาพที่ 5.5) ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชน
- 2) พื้นที่ที่ไม่ใช่พื้นที่ชุมชน

5.3.6 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน

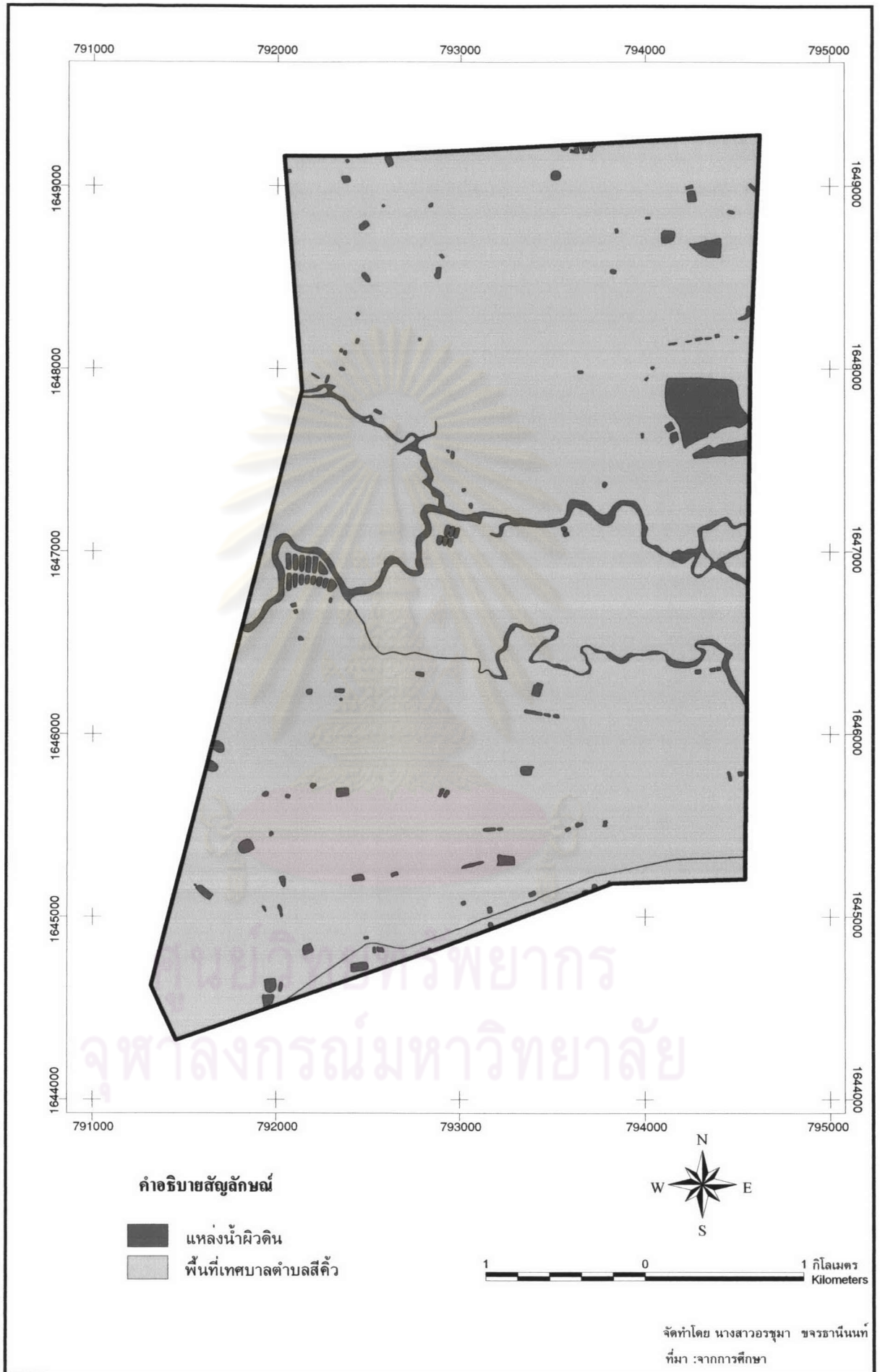
ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Landuse ซึ่งปัจจัยนี้ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมจากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในเบื้องต้นดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 4 โดยทำการปรับปรุงข้อมูลให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นที่ชุมชนที่แสดงสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลสีคิ้ว โดยการดิจิทัลเพิ่มในส่วนของพื้นที่ชุมชนให้มีความทันสมัยมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถแบ่งตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ภาพที่ 5.6) ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม

5.3.7 ข้อมูลกราฟิกของปัจจัยด้านความสะดวกในการเข้าถึง

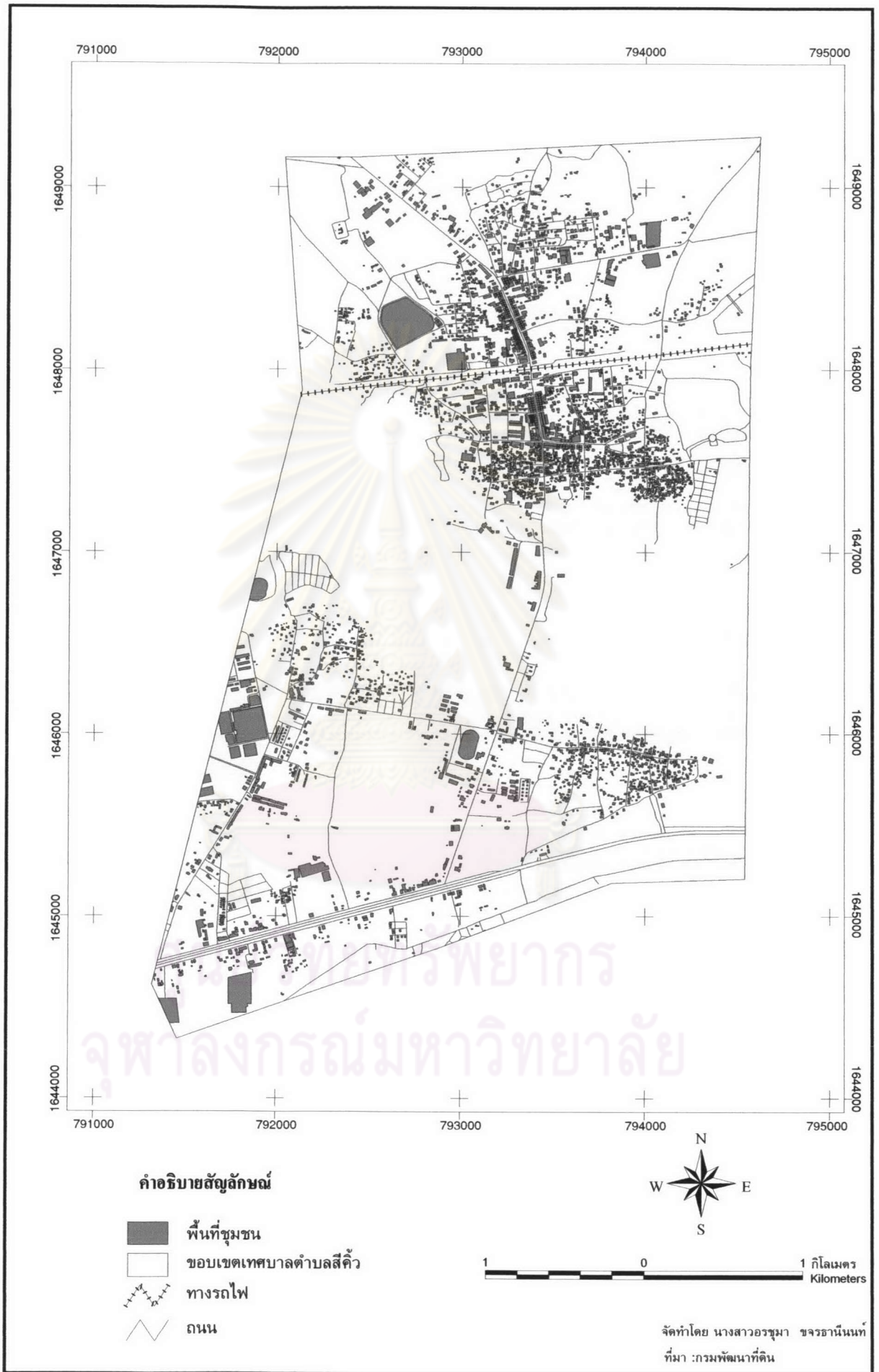
ปัจจัยนี้กำหนดชื่อชั้นข้อมูลว่า Buf_road ประกอบด้วย ระดับของปัจจัย 4 ระดับ โดยแบ่งตามระยะกั้นออกจากแนวถนน (ภาพที่ 5.7) ดังนี้

- 1) ระยะห่างจากแนวถนน 0- 100 เมตร
- 2) ระยะห่างจากแนวถนน 100 - 200 เมตร
- 3) ระยะห่างจากแนวถนน 200 - 300 เมตร
- 4) ระยะห่างจากแนวถนน มากกว่า 300 เมตร

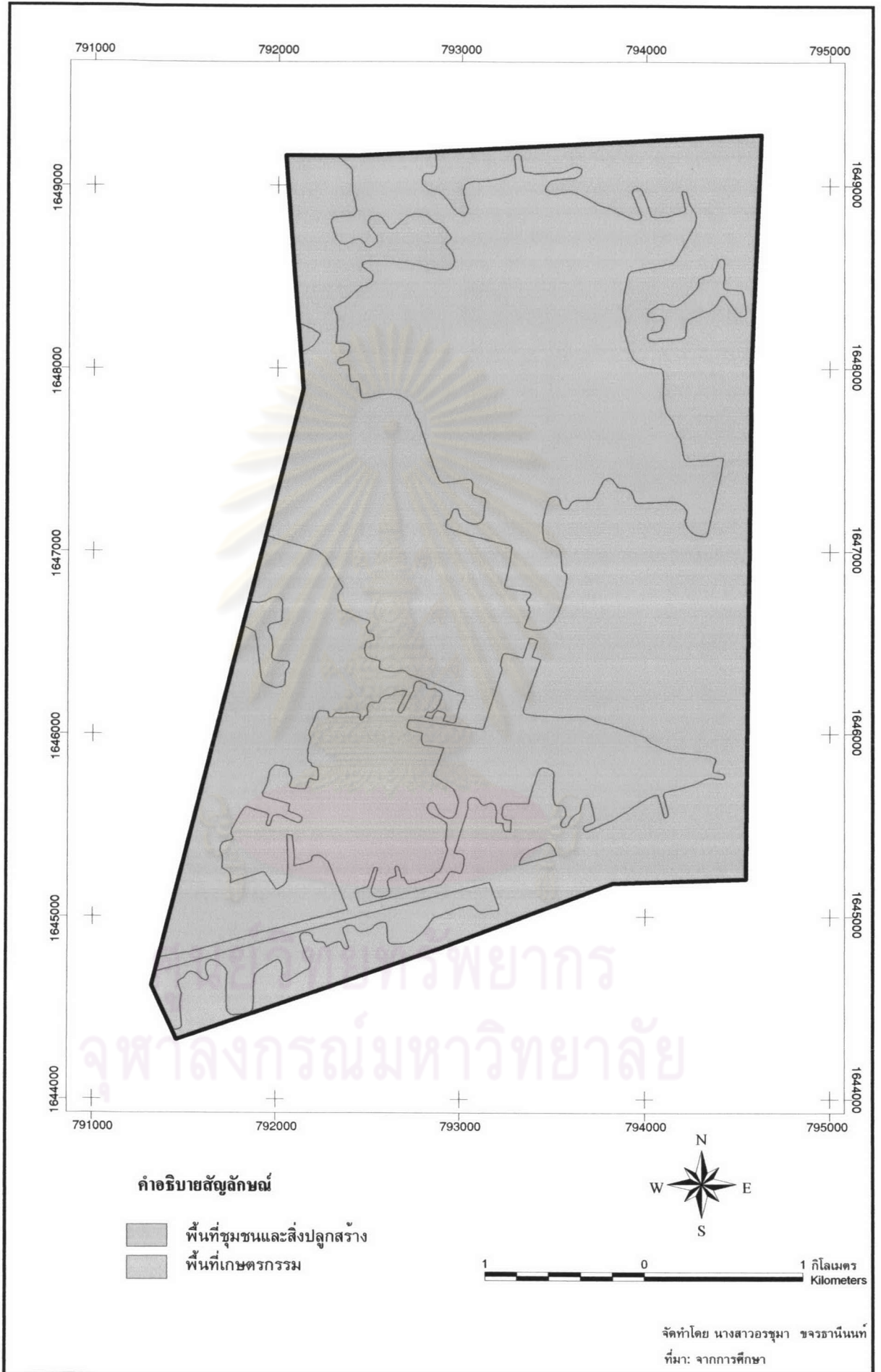

ภาพที่ 5.4 แผนที่แหล่งน้ำผิวดิน

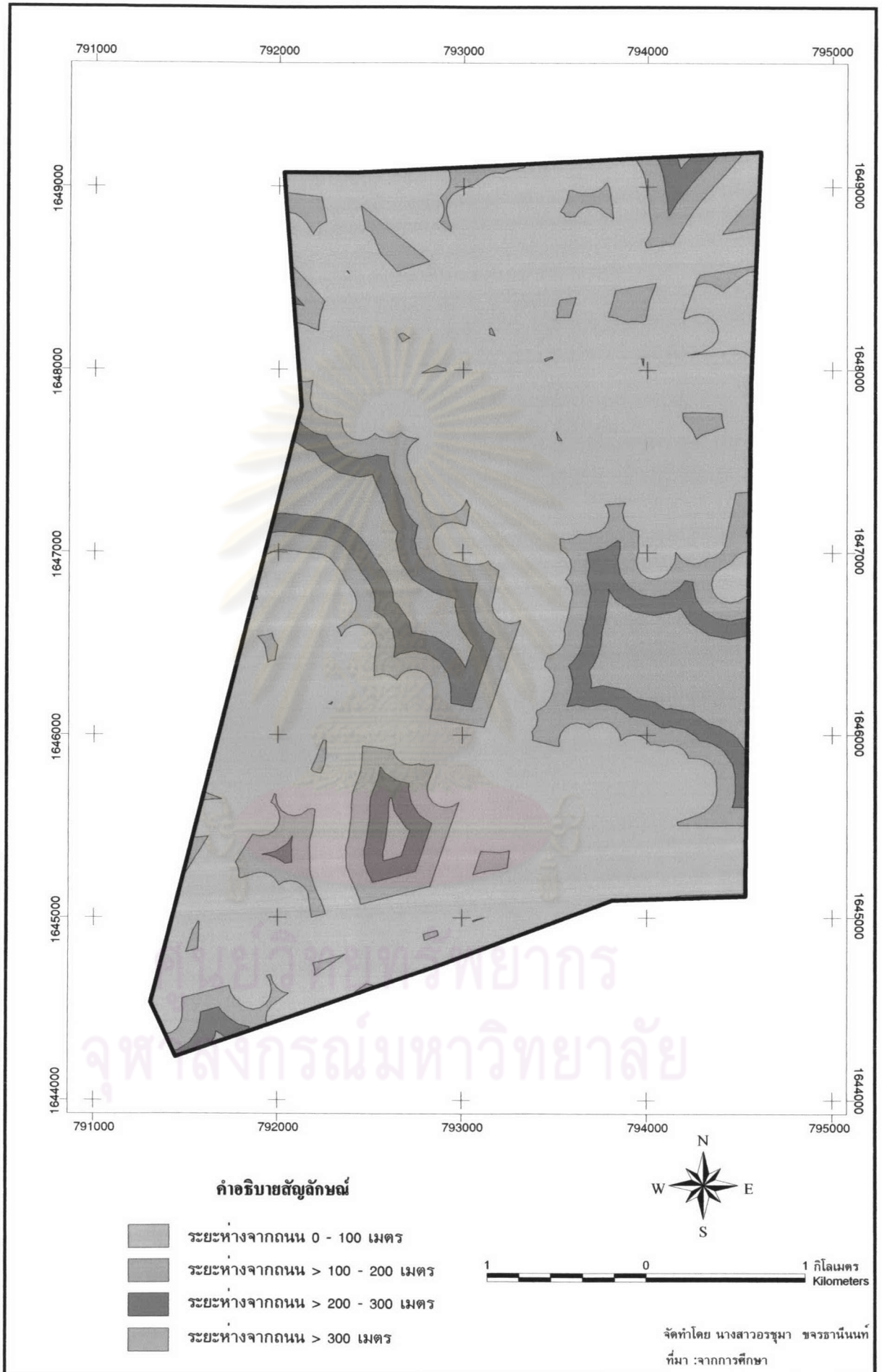

ภาพที่ 5.5 แผนที่พื้นที่ชุมชน

ภาพที่ 5.6 แผนที่การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2545

ภาพที่ 5.7 แผนที่แสดงระยะกันออกจากแนวเขตถนน

5.4 ผลการกำหนดค่าคะแนนของดัชนีชี้วัดความเหมาะสมทางพื้นที่

การกำหนดค่าคะแนนระดับของปัจจัยที่ใช้เป็นดัชนีชี้วัดความเหมาะสมทางพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ของแต่ละปัจจัยที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละปัจจัย จำนวน 19 คน (ภาคผนวก จ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้พื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งนี้ปัจจัยบางอย่างผู้เชี่ยวชาญให้ค่าคะแนนแตกต่างกัน จึงนำมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อสรุปเป็นค่าคะแนนของปัจจัยต่างๆ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel มาคำนวณการสรุปผลค่าคะแนนของปัจจัยต่างๆ มีดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 5.9)

5.5 ผลการแปลงค่าคะแนนดิบให้เป็นมาตรฐาน

การแปลงค่าคะแนนดิบให้เป็นมาตรฐาน จะใช้คำนวณในโปรแกรม ArcView โดยใช้คำสั่ง Calculate และคำนวณตามสูตรการแปลงค่าคะแนนดิบให้เป็นมาตรฐาน โดยกำหนดค่า K ซึ่งเป็นค่าสูงสุดหลังการแปลงให้มีค่าเท่ากับ 10 และ 0 คือ ค่าต่ำสุดหลังการแปลงค่า ผลการวิเคราะห์โดยการแปลงค่าคะแนนดิบ ดังกล่าวข้างต้นของปัจจัยต่างๆ แสดงในตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ระดับของปัจจัยที่แปลงค่าคะแนนดิบให้เป็นมาตรฐาน

ปัจจัย/ ระดับปัจจัย	ปัจจัย/คำอธิบายของระดับปัจจัย	ค่าคะแนนดิบ	คะแนนดิบที่ ปรับให้เป็น มาตรฐาน
SLOPE_ID	SLOPE	TSC	SSC
1	ความลาด ร้อยละ0-2	8.58	10.00
2	ความลาด ร้อยละ2-5	6.37	0.00
SOIL_T_ID	SOIL_T		
1	เนื้อดินละเอียด	7.74	10.00
2	เนื้อดินหยาบ	4.53	5.85
3	แหล่งน้ำ	0.00	0.00
SOIL_P_ID	SOIL_P		
1	การซึมซับน้ำช้า	7.37	10.00
2	การซึมซับน้ำปานกลาง	6.32	8.58
3	แหล่งน้ำ	0.00	0.00
LU_ID	LANDUSE		
1	พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	3.89	0.00
2	พื้นที่เกษตรกรรม	4.84	10.00
ROAD_ID	BUF_ROAD		
1	ระยะห่างจากแนวถนน 0-100 เมตร	5.79	10.00
2	ระยะห่างจากแนวถนนมากกว่า100-200 ม.	5.58	8.46
3	ระยะห่างจากแนวถนนมากกว่า 200-300 ม.	5.53	8.10
4	ระยะห่างจากแนวถนนมากกว่า 300 ม.	4.42	0.00

หมายเหตุ

- SLOPE หมายถึงชั้นข้อมูลความลาด
- SOIL_T หมายถึงชั้นข้อมูลประเภทของเนื้อดิน
- SOIL_P หมายถึงชั้นข้อมูลการซึมซับน้ำของดิน
- LANDUSE หมายถึงชั้นข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- BUF_ROAD หมายถึงชั้นข้อมูลความสะดวกในการเข้าถึง

5.6 ผลการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักของปัจจัย

ในการศึกษาใช้ปัจจัยที่ต้องนำมาให้ค่าคะแนนและค่าน้ำหนัก ในการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 5 ปัจจัย ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านความลาด
- 2) ปัจจัยประเภทของเนื้อดิน
- 3) ปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน
- 4) ปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 5) ปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง

การศึกษาคั้งนี้ได้คำนวณหาค่าน้ำหนัก และค่าจัดลำดับความสำคัญของแต่ละปัจจัย จากการออกแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับการหาพื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยกำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมของปัจจัย เป็น 5 ลำดับชั้น คือ

- ปัจจัยที่มีค่าความเหมาะสมในการศึกษามากที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 5
- ปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการศึกษามาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
- ปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการศึกษาปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
- ปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการศึกษาน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
- ปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการศึกษาน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

จากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้ดังกล่าวมาหาค่าเฉลี่ยของค่าน้ำหนักแต่ละปัจจัย และนำมาจัดลำดับว่า ปัจจัยใดที่มีความเหมาะสมในการศึกษามากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังแสดงในตารางที่ 5.11

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.11 ค่าน้ำหนักของปัจจัยต่างๆ (Weight)

ปัจจัย	จำนวน แบบสอบถาม	Minimum	Maximums	Sum	Mean	Std.Deviation
1.การใช้ประโยชน์ที่ดิน	19	3	5	82	4.32	0.67
2.ความลาด	19	3	5	77	4.05	0.71
3.การซึมซับน้ำของดิน	19	2	5	75	3.95	0.85
4.ประเภทของเนื้อดิน	19	2	5	72	3.79	0.92
5.ความสะดวกในการเข้าถึง	19	2	5	66	3.47	0.70

ผลการคำนวณจากในตารางพบว่า ปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดินมีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยความลาด ปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน ปัจจัยประเภทของเนื้อดินมีความสำคัญรองลงไป ตามลำดับ และปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึงมีความสำคัญน้อยที่สุด

5.7 การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะพื้นฐานข้อมูลของแต่ละปัจจัย

การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะ จะใช้โครงสร้างฐานข้อมูลสำเร็จรูปของโปรแกรม ArcView การสร้างฐานข้อมูลของแต่ละปัจจัยจะประกอบด้วยเขตข้อมูล ที่แสดงลักษณะของข้อมูล ระดับชั้น ข้อมูล คำอธิบายข้อมูล และจะมีเขตข้อมูล ที่สอดคล้องกันทุกฐานข้อมูล คือ เขตข้อมูลที่แสดงค่า คะแนนดิบ (TSC) ค่าคะแนนมาตรฐาน (SSC) ค่าน้ำหนัก (WSC) ค่าคะแนนรวม (TAL_SC) การสร้างฐานข้อมูลดังกล่าวจะสัมพันธ์กับข้อมูลกราฟิกของปัจจัยนั้นๆ

5.7.1 ผลการนำเข้าข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยความลาด การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะ จะเพิ่มเขตข้อมูล (field) ชื่อ SLOPE_ID, SLOPE, TSC, SSC, WSC และ TAL_SC (ตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 ข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยความลาด

SLOPE_ID	SLOPE	TSC	SSC	WSC	TAL_SC
1	ความลาด ร้อยละ 0-2	8.58	10.00	4.05	40.50
2	ความลาด ร้อยละ 2-5	6.37	0.00	4.05	0.00

5.7.2 ผลการนำเข้าข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยประเภทของเนื้อดิน การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะจะเพิ่มเขตข้อมูล (field) ชื่อ SOIL_T_ID, SOIL_T, TSC, SSC, WSC และ TAL_SC (ตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13 ข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยประเภทของเนื้อดิน

SOIL_T_ID	SOIL_T	TSC	SSC	WSC	TAL_SC
1	เนื้อดินละเอียด	7.74	10.00	3.79	37.90
2	เนื้อดินหยาบ	4.53	5.85	3.79	22.17
3	แหล่งน้ำ	0.00	0.00	3.79	0.00

5.7.3 ผลการนำเข้าข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะจะเพิ่มเขตข้อมูล (field) ชื่อ SOIL_P_ID, SOIL_P, TSC, SSC, WSC และ TAL_SC (ตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14 ข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน

SOIL_P_ID	SOIL_P	TSC	SSC	WSC	TAL_SC
1	การซึมซับน้ำช้า	7.37	10.00	3.95	39.50
2	การซึมซับน้ำปานกลาง	6.32	8.58	3.95	33.89
3	แหล่งน้ำ	0.00	0.00	3.95	0.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.7.4 ผลการนำเข้าข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะจะเพิ่มเขตข้อมูล (field) ชื่อ LU_ID, LANDUSE, TSC, SSC, WSC และ TAL_SC (ตารางที่ 5.15)

ตารางที่ 5.15 ข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน

LU_ID	LANDUSE	TSC	SSC	WSC	TAL_SC
1	พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	3.89	0.00	4.32	0.00
2	พื้นที่เกษตรกรรม	4.84	10.00	4.32	43.20

5.7.5 ผลการนำเข้าข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง การนำเข้าข้อมูลตามลักษณะจะเพิ่มเขตข้อมูล (field) ชื่อ ROAD_ID, BUF_ROAD, TSC, SSC, WSC และ TAL_SC (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16 ข้อมูลตามลักษณะของปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง

ROAD_ID	BUF_ROAD	TSC	SSC	WSC	TAL_SC
1	ระยะห่างจากแนวถนน 0-100 เมตร	5.79	10.00	3.47	34.70
2	ระยะห่างจากแนวถนน 100-200 ม.	5.58	8.46	3.47	29.36
3	ระยะห่างจากแนวถนน 200-300 ม.	5.53	8.10	3.47	28.11
4	ระยะห่างจากแนวถนนมากกว่า 300 ม.	4.42	0.00	3.47	0.00

5.8 ผลการวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่เขตเทศบาล ตำบลสีคิ้ว ภายใต้ขีดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลของระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ คือ

5.8.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ภายใต้ระบบปฏิบัติการของโปรแกรม ArcView 3.3

การวิเคราะห์ขั้นตอนนี้จะเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดเตรียมข้อมูลให้ง่ายขึ้น (Generalization) ก่อนที่จะนำข้อมูลเข้าสู่ระบบการวิเคราะห์ของโปรแกรม Arc/Info

โดยทุกปัจจัยจะต้องผ่านขั้นตอนนี้ และทำการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ (Spatial Analysis) และการวิเคราะห์แบบตาราง (Tabular Analysis) ดังที่กล่าวแล้วในขั้นตอนของดำเนินการวิจัย

5.8.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้ระบบปฏิบัติการของโปรแกรม Arc/Info

จะเป็นการวิเคราะห์ด้วยมอดูลกริด (Grid Module) เพื่อแปลงข้อมูลเวกเตอร์ให้เป็นข้อมูลแรสเตอร์ หรือข้อมูลกริด

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำเข้าข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยจะได้เป็นข้อมูล Shapefile (file.shp) มาเข้าสู่ระบบข้อมูลแรสเตอร์ โดยการแปลงข้อมูลเหล่านี้ให้เป็นกริด 30*30 เมตร โดยใช้คำสั่ง Shapegrid พร้อมกับกำหนดค่าของแต่ละกริด (Grid cell values) ตามเขตข้อมูล (field) ที่เป็นค่าคะแนนรวมของผลคูณระหว่างค่าคะแนนมาตรฐานและค่าน้ำหนัก (TAL_SC) รูปแบบคำสั่งที่ใช้ คือ (ดูการทำงานหน้าจอ โปรแกรม Arc/Info ในภาคผนวก ฉ)

Arc : Grid

Grid : Outgrid = shapegrid(<shapefile>, item, cellsize)

Grid : (Factor)_g = shapegrid(factor.shp, TAL_SC, 30)

เมื่อแปลงข้อมูลทุกปัจจัยเป็นข้อมูลกริดแล้ว (ภาพที่ 5.8 - 5.12) ยกเว้นปัจจัยความลาดที่อยู่ในรูปแบบข้อมูลกริดแล้ว จึงไม่ต้องผ่านกระบวนการนี้ จากนั้นจะนำข้อมูลทุกปัจจัยซึ่งแยกเป็นชั้นข้อมูลต่างๆ มาซ้อนกันตามเทคนิคแบบจำลองดัชนี แต่ในขั้นตอนที่ 5.7 ได้มีการนำค่าคะแนนของแต่ละปัจจัยมาคูณกับค่าน้ำหนักเรียบร้อยแล้วเป็นค่าคะแนนรวม ดังนั้นการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ จึงนำค่าคะแนน (TAL_SC) ของแต่ละชั้นข้อมูลมาวางซ้อนกันเพื่อบวกค่าคะแนนของแต่ละกริด โดยใช้คำสั่ง

Grid : Outgrid = Ingrid1 + Ingrid2 + Ingrid3 + Ingrid4 + Ingrid5

Outgrid คือ ชื่อชั้นข้อมูลที่เกิดจากผลรวมของค่าคะแนนของชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 1 กับชั้นข้อมูลนำเข้าทั้งหมด (TAL_g)

Ingrid 1 คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 1 (ปัจจัยความลาด : Slope_g) ดังภาพที่ 5.8

Ingrid 2 คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 2 (ปัจจัยประเภทเนื้อดิน : Soil_t_g) ดังภาพที่ 5.9

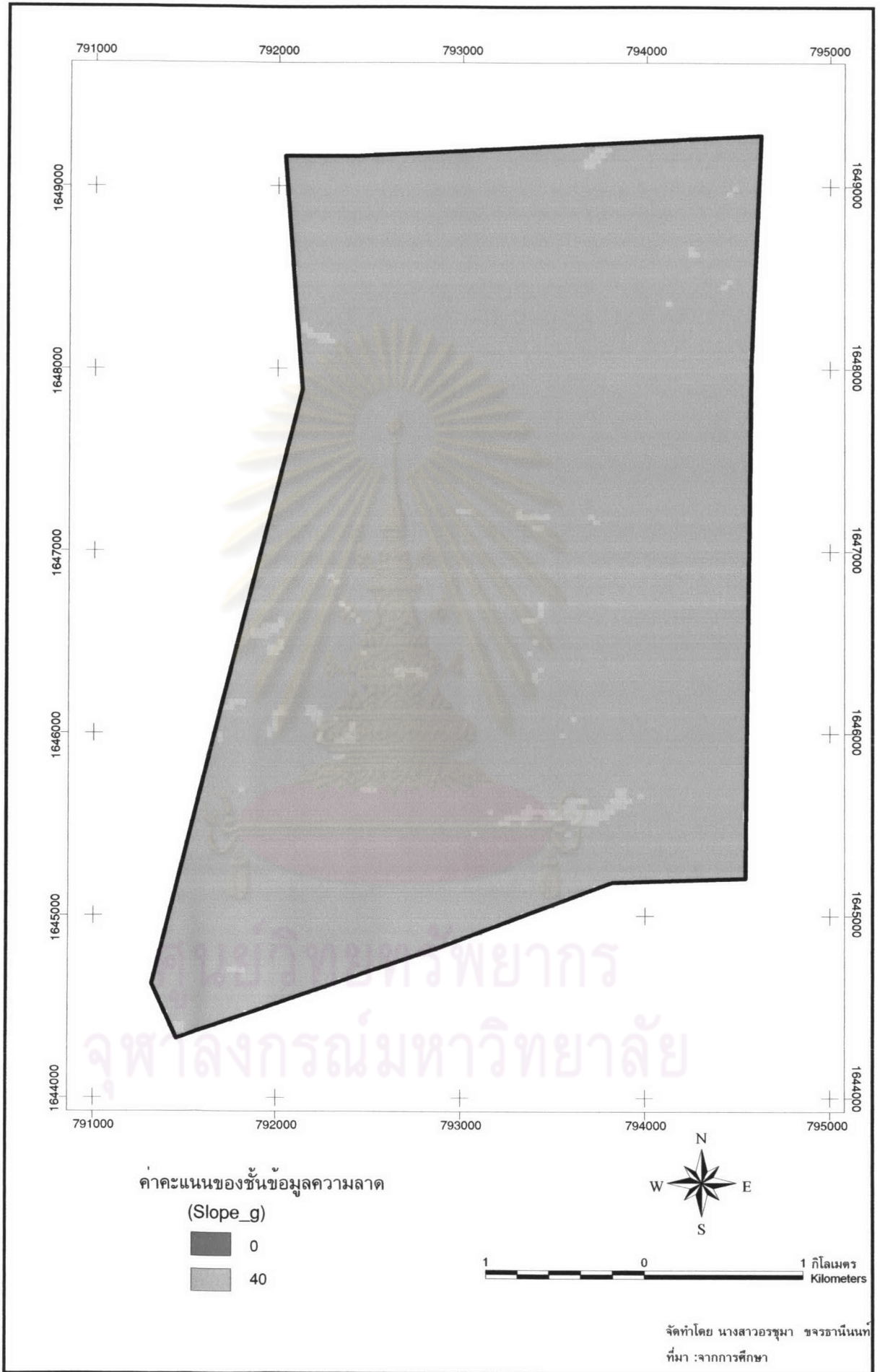
Ingrid 3 คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 3 (ปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน : Soil_p_g) ดังภาพที่ 5.10

Ingrid 4 คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 4 (ปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน : Lu_g) ดังภาพที่ 5.11

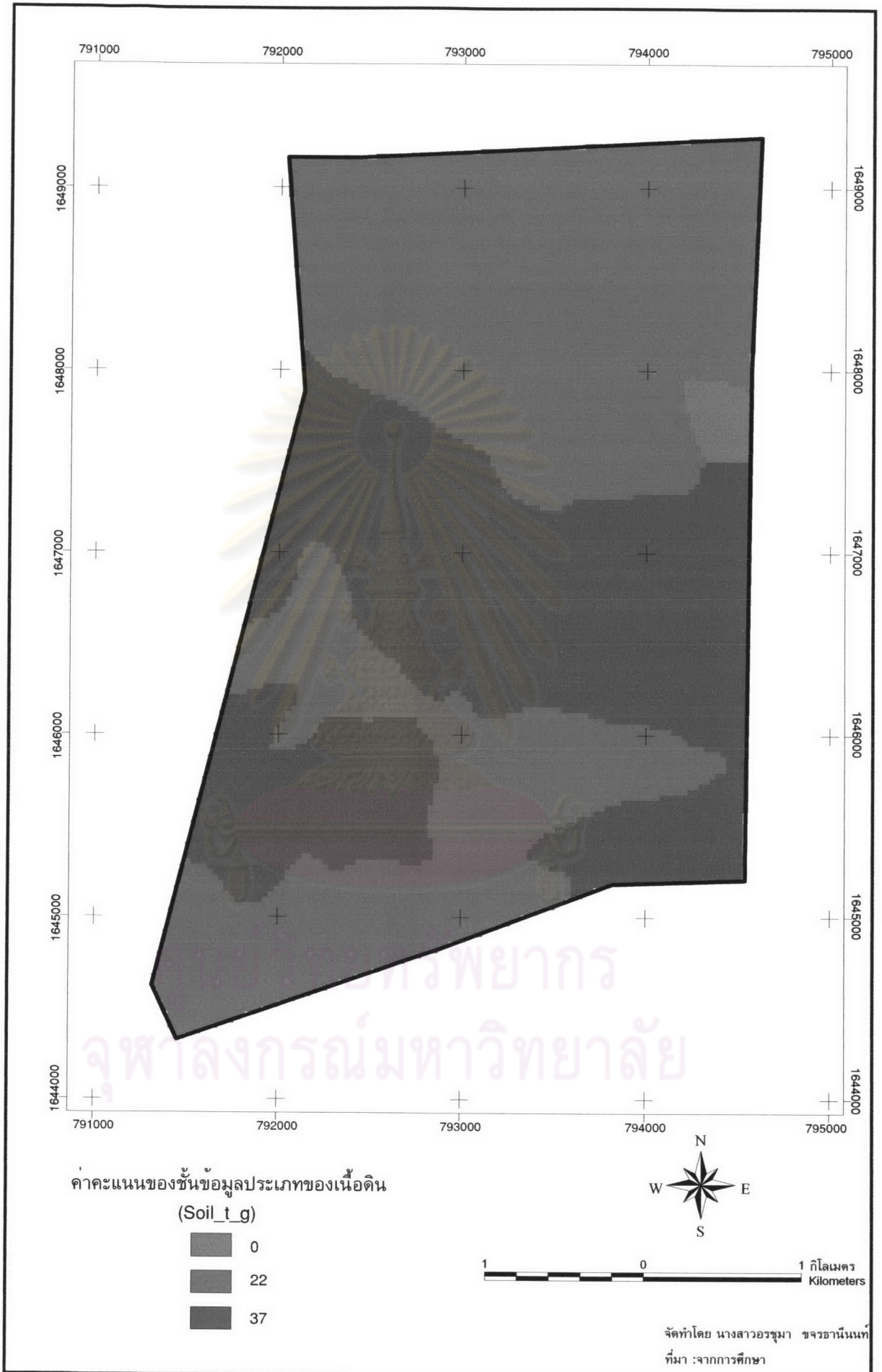
Ingrid 5 คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าไปที่ 5 (ปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง : Road_g) ดังภาพที่ 5.12

ผลลัพธ์ของการรวมค่าคะแนนทุกปัจจัย ยกเว้นปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน ดังแสดงในภาคผนวก ข ค่าคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 84 และสูงสุดเท่ากับ 193 จำนวนจุดภาพ (pixel) ทั้งหมด เท่ากับ 13187 จุดภาพ รวมพื้นที่ 11.87 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจะมีขนาดใหญ่กว่าขนาดพื้นที่รวมทั้งหมดของเทศบาลตำบลสีคิ้ว โดยพื้นที่เทศบาลตำบลสีคิ้วมีขนาด 11.63 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้เนื่องมาจากการคำนวณของโปรแกรมเมื่อแปลงข้อมูลเป็นกริดอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของขนาดพื้นที่ได้

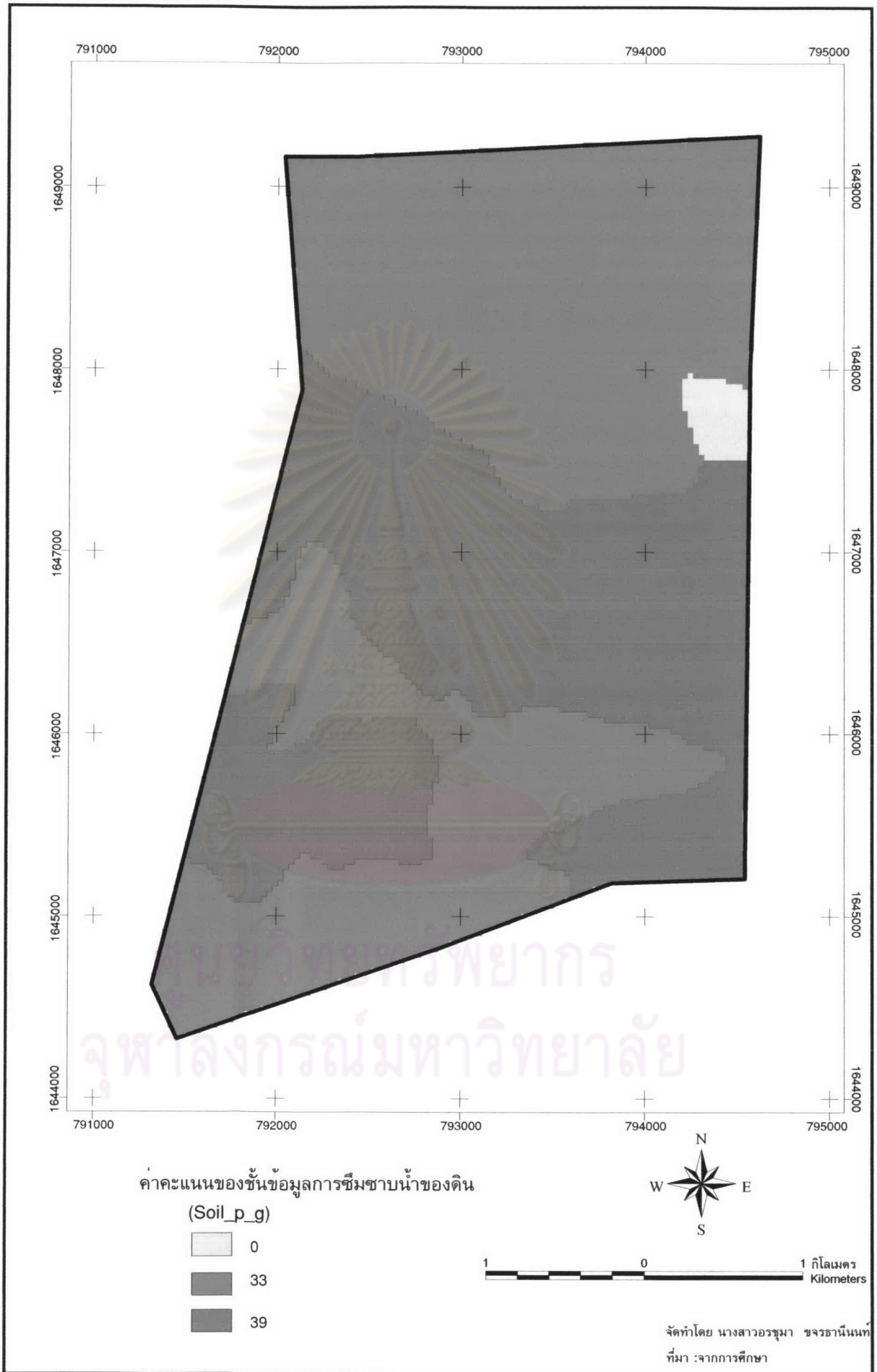
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

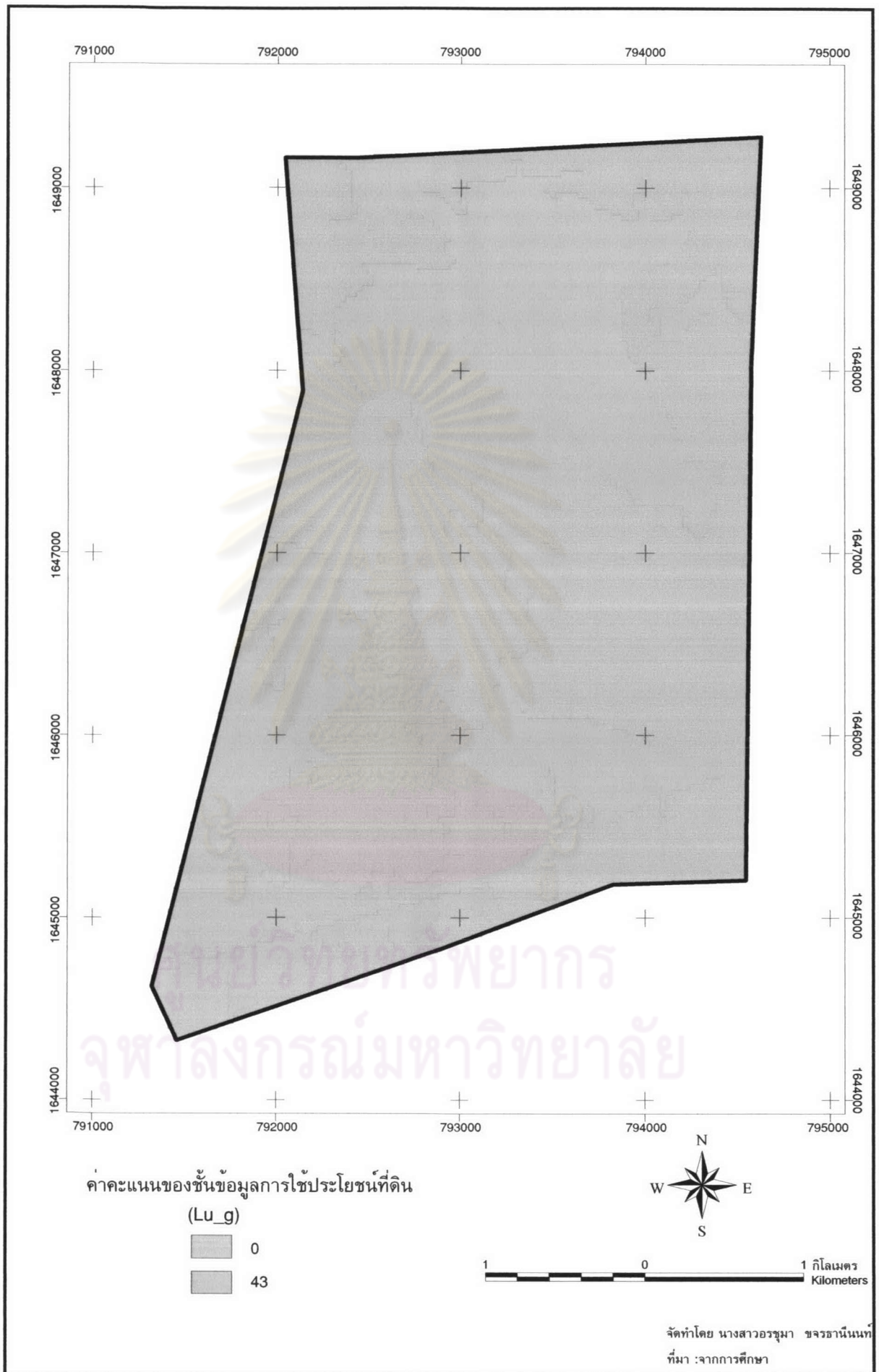
ภาพที่ 5.8 แผนที่ความลาด ในรูปข้อมูลกริด

ภาพที่ 5.9 แผนที่ประเภทของเนื้อดิน ในรูปข้อมูลกริด

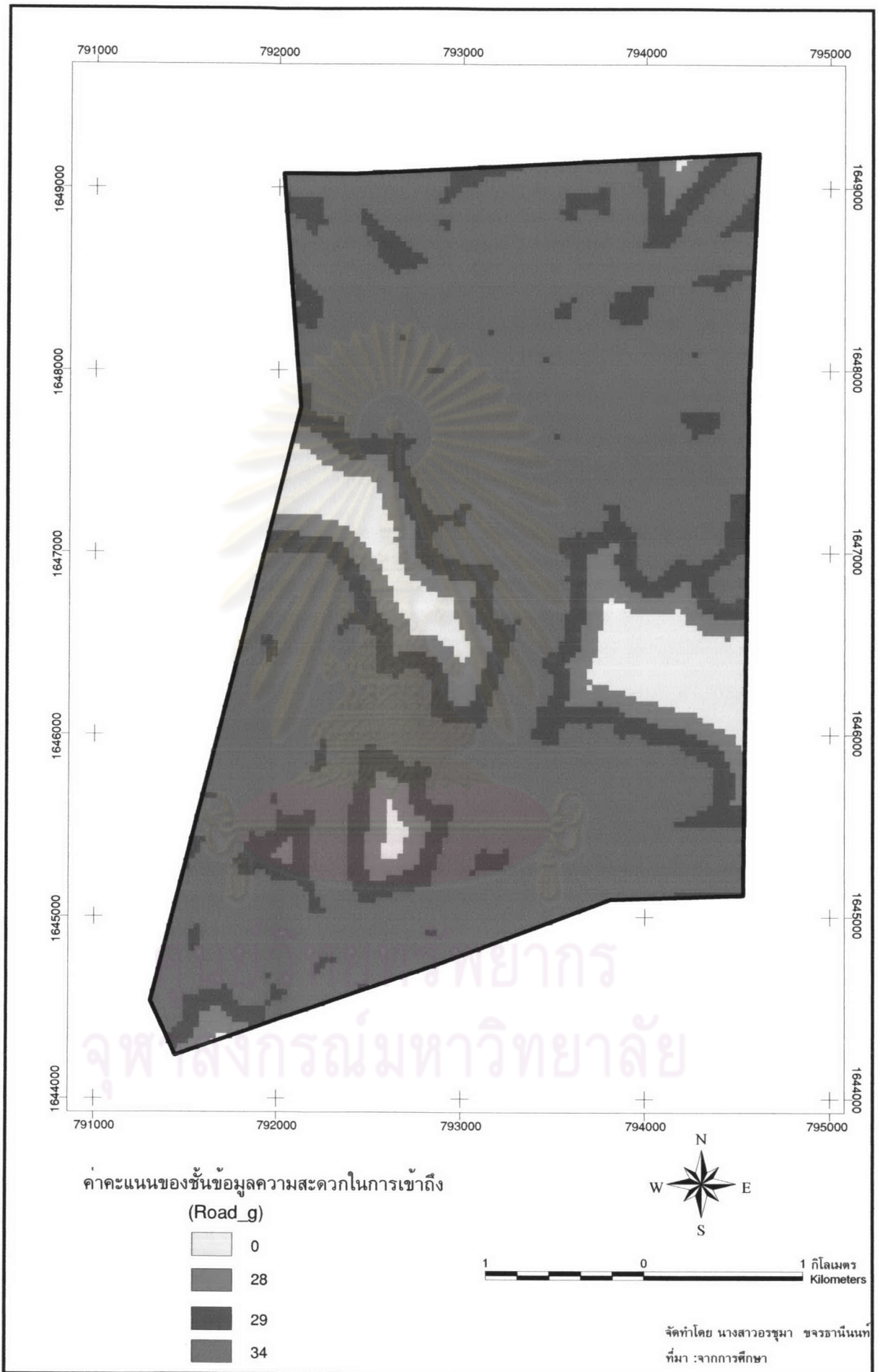

ภาพที่ 5.10 แผนที่การซึมซับน้ำของดิน ในรูปข้อมูลกริด

ภาพที่ 5.11 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในรูปข้อมูลกริด

ภาพที่ 5.12 แผนที่ความสะดวกในการเข้าถึง ในรูปข้อมูลกริด

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ได้ค่าคะแนนความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยที่ค่าคะแนนมากจะมีความเหมาะสมมาก ถ้าค่าคะแนนน้อยจะมีความเหมาะสมน้อย เพื่อให้เข้าใจผลการวิเคราะห์ จึงนำค่าคะแนนเหล่านั้นจัดเป็นระดับชั้นข้อมูล (Data Class) เป็น 3 ระดับ คือ พื้นที่ที่เหมาะสมมาก พื้นที่เหมาะสมปานกลาง และพื้นที่เหมาะสมน้อย โดยสร้างเป็นชั้นข้อมูลใหม่ชื่อ Suit_area และสร้างเขตข้อมูลชื่อ "Suitability" และ เขตข้อมูล "Suit_class" เพื่อแยกระดับความเหมาะสม โดยเพิ่มเขตข้อมูลในโปรแกรม Arc/info ใช้คำสั่งการเพิ่มเขตข้อมูลในตารางของข้อมูลกริด ดังนี้

Arc: tables

Enter command: Sel Suit_area.vat

Enter command: Additem Suit_area.vat suitability 13 13 n 2

Enter command: Cal suitability = value

Enter command: Additem Suit_area.vat suit_class 25 25 c 0

Enter command: Resel suitability < 112

Enter command: Move 'low suit' to suit_class

Enter command: ASEL

Enter command: Resel suitability > 111 and suitability < 171

Enter command: Move 'medium suit' to suit_class

Enter command: ASEL

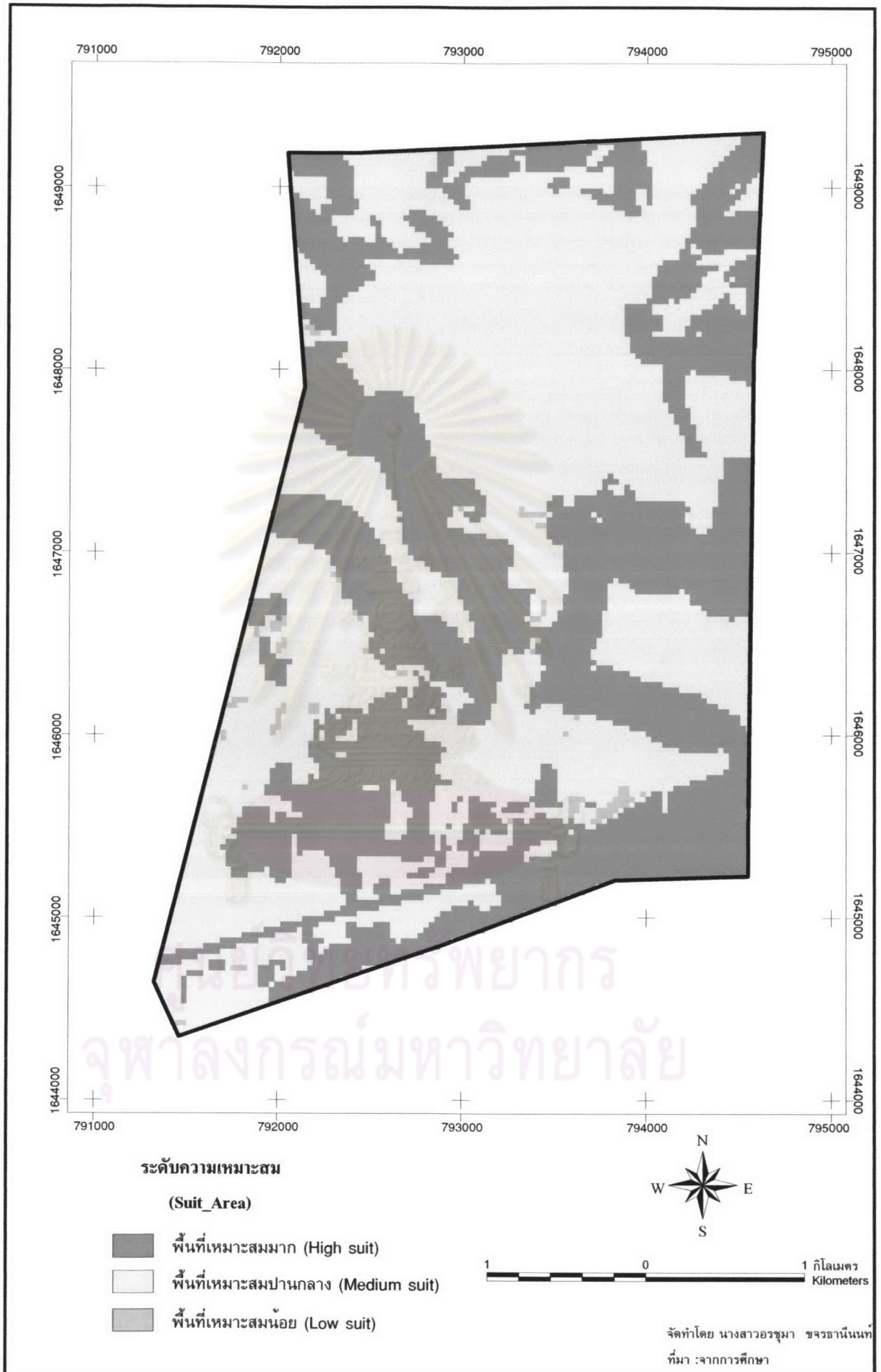
Enter command: Resel suitability > 170

Enter command: Move 'high suit' to suit_class

Enter command: ASEL

ทั้งนี้ตัวเลขของแต่ละช่วงชั้นคะแนนความเหมาะสมจะอธิบายในหัวข้อ ผลของการแบ่งช่วงชั้นความเหมาะสม โดยผลที่ได้จากการเพิ่มเขตข้อมูลและแบ่งช่วงชั้นข้อมูลจะอยู่ในภาคผนวก ข และแสดงระดับความเหมาะสมดังกล่าว ในภาพที่ 5.13

ภาพที่ 5.13 แผนที่แสดงระดับความเหมาะสมของพื้นที่ในเทศบาลตำบลสีคิ้ว

5.9 ผลการวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน

จากที่ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ส่วนของการจำแนกประเภทของข้อมูลกราฟิก จะให้ปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน และเป็นพื้นที่กันออก ในขั้นตอนนี้จึงนำปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน (Hydro_g) (ภาพที่ 5.14) ที่ได้แปลงข้อมูลกริดแล้ว มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากขั้นตอนข้างต้น ซึ่งปัจจัยนี้จะไม่ผลต่อค่าคะแนนของผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยที่ได้คำนวณไปแล้วข้างต้นเพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสม โดยปัจจัยนี้จะต้องนำมาลบออกจากพื้นที่ที่เหมาะสม (Suit_Area) ที่ได้วิเคราะห์ไปแล้ว เนื่องจากทำเลที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียต้องไม่อยู่ในพื้นที่แหล่งน้ำผิวดินตามพระราชบัญญัติการประมง ดังนั้นจึงต้องให้ปัจจัยนี้เป็นพื้นที่กันออก และนำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนสุดท้าย โดยมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

1) นำชั้นข้อมูลแหล่งน้ำผิวดิน ที่แปลงเป็นกริดแล้ว มากำหนดค่าพื้นที่ที่ไม่ควรสร้างระบบบำบัดน้ำเสียให้เป็นพื้นที่ที่ไม่มีข้อมูล (No Data) และกำหนดค่าที่เหลือให้เท่ากับศูนย์ เพื่อไม่ให้มีผลกับค่าคะแนนรวมของผลการวิเคราะห์ส่วนแรก เมื่อนำมาวางซ้อนบนมอดูลกริดอีกครั้งหนึ่ง คำสั่งที่ใช้กำหนดค่า No data คือ

Grid : Output = setnull (Ingrid > 0, Ingrid)

Grid : Hy_no = setnull (Hydro_g > 0, Hydro_g)

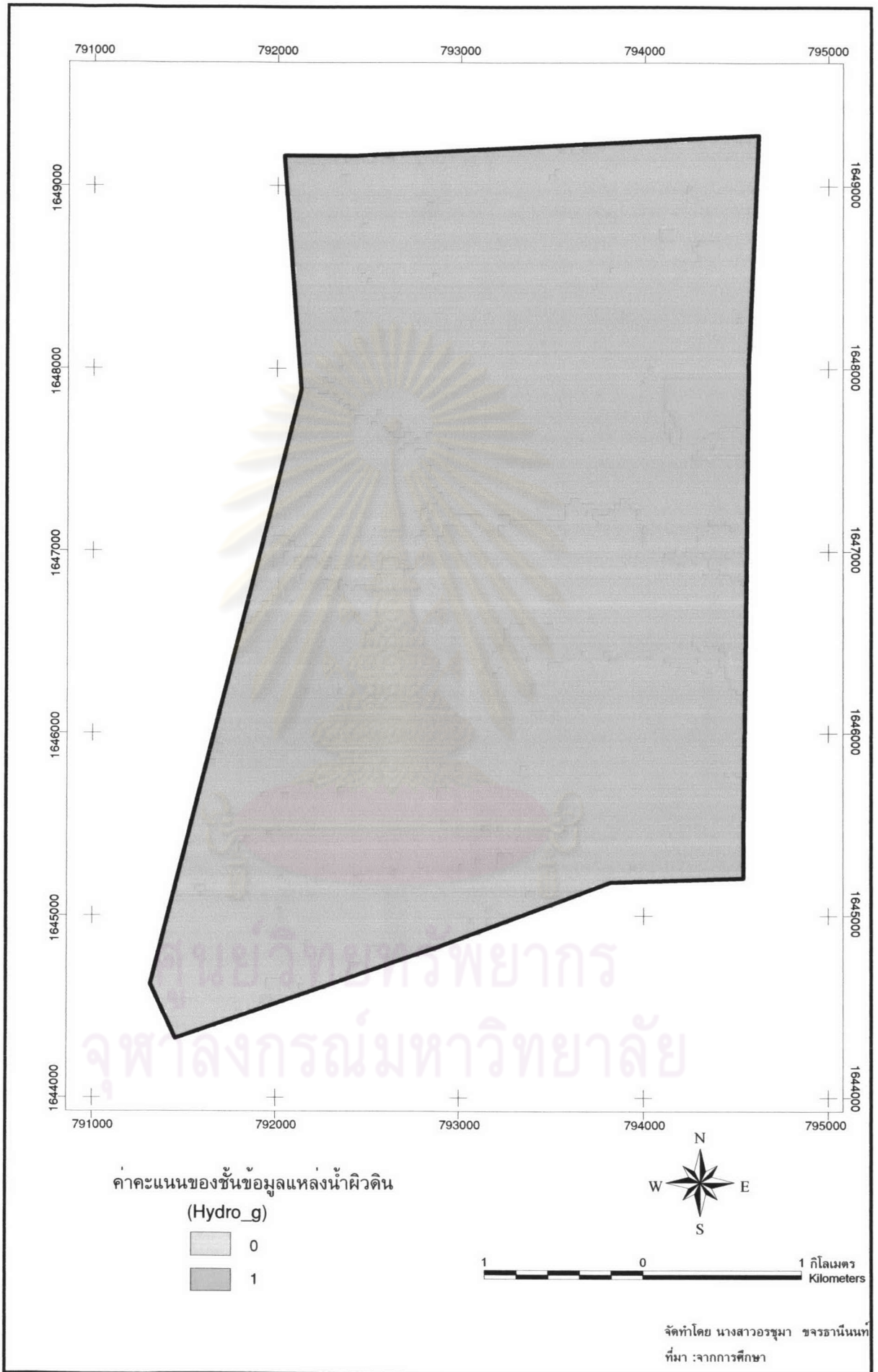
Output คือ ชั้นข้อมูลใหม่ที่เป็นผลลัพธ์จากการกำหนดค่าใหม่ ชื่อ "Hy_no"

Ingrid คือ ชั้นข้อมูลนำเข้าที่จะนำมากำหนดค่าไม่มีข้อมูล (No data)

นำชั้นข้อมูล Hy_no มาวางซ้อนบนชั้นข้อมูล Suit_Area ภายใต้มอดูลกริดเพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว คำสั่งที่ใช้ คือ

Grid : Output = Ingrid 1 + Ingrid 2

Suit_site = Suit_area + Hy_no

ภาพที่ 5.14 แผนที่แหล่งน้ำผิวดิน ในรูปข้อมูลกริด

ผลลัพธ์ที่ได้ (Suit_Site) จะมีเฉพาะพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ในพื้นที่เทศบาลตำบลสีคิ้ว จากการคำนวณผลลัพธ์ดังกล่าว (ภาคผนวก ข) จะพบว่ามีจำนวนกริดที่เหมาะสมทั้งหมด 12561 กริด รวมพื้นที่ทั้งหมดเท่ากับ 11.31 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 95.28 ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลสีคิ้ว และเมื่อนำปัจจัยแหล่งน้ำผิวดิน มาลบออกจากพื้นที่ที่เหมาะสมทั้งหมด ทำให้เหลือพื้นที่ที่เหมาะสม 11.31 ตารางกิโลเมตร

5.10 ผลการแบ่งชั้นความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

การแบ่งชั้นความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้การแสดงผลการวิเคราะห์ดูง่ายยิ่งขึ้น สามารถแบ่งระดับความเหมาะสม ออกเป็น 3 ระดับ ในขั้นตอนนี้จะนำค่าคะแนนรวมทั้งหมด ที่ได้จากการวิเคราะห์แบ่งช่วงชั้นความเหมาะสม ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้หลักการทางสถิติศาสตร์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแยกระดับความเหมาะสม ดังนี้

ระดับความเหมาะสมน้อย	มีค่าในช่วงที่มีค่า	น้อยกว่า Mean – SD.
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	มีค่าในช่วงที่มีค่า	Mean – SD ถึง Mean + SD.
ระดับความเหมาะสมมาก	มีค่าในช่วงที่มีค่า	มากกว่า Mean + SD.

ค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 141

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) เท่ากับ 29

ตารางที่ 5.17 การแบ่งระดับความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

ระดับความเหมาะสม	ค่าคะแนนรวม
น้อย	น้อยกว่า 112
ปานกลาง	112 - 170
มาก	มากกว่า 170

ดังนั้นเมื่อนำไปแบ่งระดับความเหมาะสมในตารางจะพบว่า มีช่วงค่าคะแนนที่แบ่งได้ ดังนี้

ระดับความเหมาะสมน้อย จะมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 84 ถึง 111

ระดับความเหมาะสมปานกลาง จะมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 112 ถึง 170

ระดับความเหมาะสมมาก จะมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 171 ถึง 193

สามารถคิดเป็นขนาดของพื้นที่ในแต่ละระดับความเหมาะสม โดยการนำจำนวนจุดภาพคูณกับขนาดของจุดภาพ และทำหน่วยให้เป็นตารางกิโลเมตร จะได้ขนาดพื้นที่ดังนี้

- พื้นที่เหมาะสมน้อยเท่ากับ 0.09 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.77 ของพื้นที่เหมาะสมทั้งหมด
- พื้นที่เหมาะสมปานกลางเท่ากับ 6.38 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 56.44 ของพื้นที่เหมาะสมทั้งหมด
- พื้นที่เหมาะสมมากเท่ากับ 4.84 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 42.79 ของพื้นที่เหมาะสมทั้งหมด

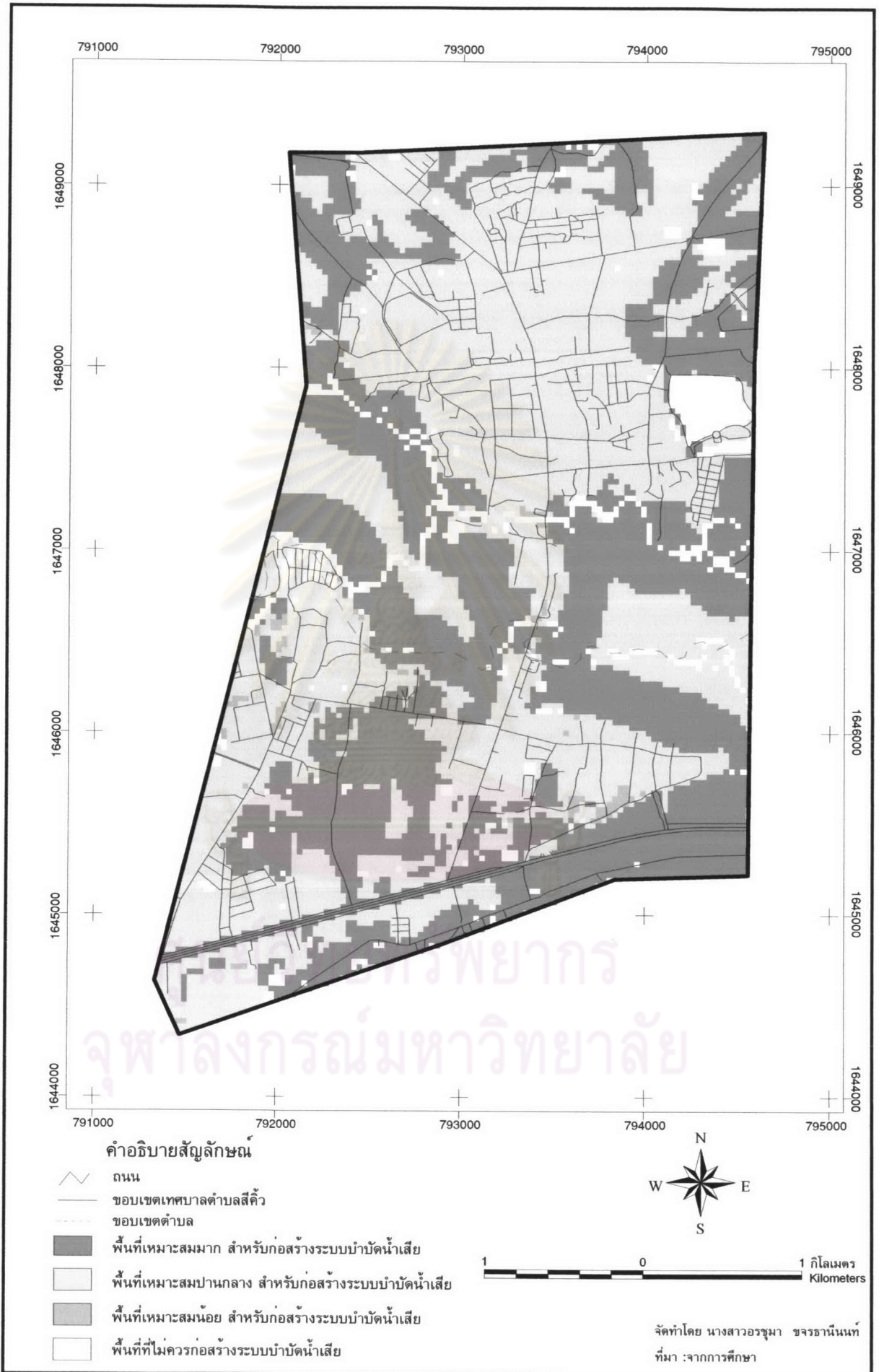
ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจภาคสนามของพื้นที่เหมาะสมแต่ละประเภท โดยจะแสดงรูปภาพในภาคผนวก ฉ

ภาพที่ 5.15 จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ที่ได้วิเคราะห์จากข้อมูลตามลักษณะในรูปของตารางและคำอธิบายต่างๆ ดังที่แสดงมาแล้วข้างต้น รวมทั้งในภาคผนวก ซ ซึ่งเป็นตารางข้อมูลผลการวิเคราะห์ ในภาพจะแสดงระดับพื้นที่เหมาะสมสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 3 ระดับ และพื้นที่ที่ไม่ควรก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย คือ พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำผิวดิน

เมื่อนำผลการวิเคราะห์พื้นที่เหมาะสมมาวางซ้อนบนขอบเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว (ภาพที่ 5.15) พบว่า บริเวณที่มีความเหมาะสมต่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียมากที่สุด จะพบทั้งในตำบลสีคิ้วและตำบลมิตรภาพ ซึ่งอยู่ในเขตเกษตรกรรม

พื้นที่เหมาะสมปานกลางพบได้ทั้ง 2 ตำบล พื้นที่ที่พบส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และเป็นบริเวณที่ติดถนนสายประธาน สายหลักและสายรองในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว

พื้นที่เหมาะสมน้อยจะพบกระจายอยู่ทั่วไปทั้ง 2 ตำบล แต่มีพื้นที่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่พบบริเวณที่ติดถนนซอย

ภาพที่ 5.15 แผนที่แสดงระดับความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่เทศบาลตำบลสีคิ้ว

5.10.1 พื้นที่ที่เหมาะสมมาก สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

จากภาพที่ 5.15 ระดับพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจะพบว่าพื้นที่ที่เหมาะสมมาก พบในทุกตำบล คือ ตำบลสีคิ้วและตำบลมิตรภาพ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามปัจจัยที่ใช้วิเคราะห์พบว่า เป็นพื้นที่ที่มีความลาดร้อยละ 0-2 ปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน พบว่าเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน พบว่ามีการซึมซับน้ำของดินช้า คือ น้อยกว่า 10^{-6} เซนติเมตรต่อวินาที ปัจจัยประเภทของเนื้อดิน พบว่าเป็นบริเวณที่มีเนื้อดินละเอียด คือ ชุดดินที่ 5 และชุดดินที่ 4 ซึ่งเป็นดินเหนียว ปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง พบว่ามีระยะห่างจากแนวถนน 0 – 300 เมตร

5.10.2 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

จากภาพที่ 5.15 ระดับพื้นที่เหมาะสมปานกลาง ต่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จะพบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในตำบลสีคิ้ว พื้นที่ที่เหมาะสมในระดับนี้ พบว่ามีความหลากหลายของระดับค่าคะแนนความเหมาะสมของปัจจัยแต่ละตัว กล่าวคือ ปัจจัยความลาดร้อยละ 0-2 มีค่าคะแนนเหมาะสมสูงสุด ปัจจัยประเภทของเนื้อดิน มีค่าคะแนนความเหมาะสมระดับกลางเป็นเนื้อดินหยาบ คือ ชุดดินที่ 40 และชุดดินที่ 40b และปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน มีค่าคะแนนความเหมาะสมระดับกลางเป็นการซึมซับน้ำของดินปานกลาง คือ การซึมซับน้ำของดินอยู่ระหว่าง 10^{-4} ถึง 10^{-6} เซนติเมตรต่อวินาที ในส่วนของปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดิน พบว่าเป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง ในปัจจัยความสะดวกในการเข้าถึง มีระยะห่างจากแนวถนน 0-100 เมตร และระยะห่างจากแนวถนนมากกว่า 300 เมตร ขึ้นไป แต่พื้นที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะติดถนนซอย และพื้นที่เหมาะสมส่วนน้อยหรือมีขนาดพื้นที่เล็กจะอยู่ติดกับถนนสายประธานนั้น คือ ถนนมิตรภาพ

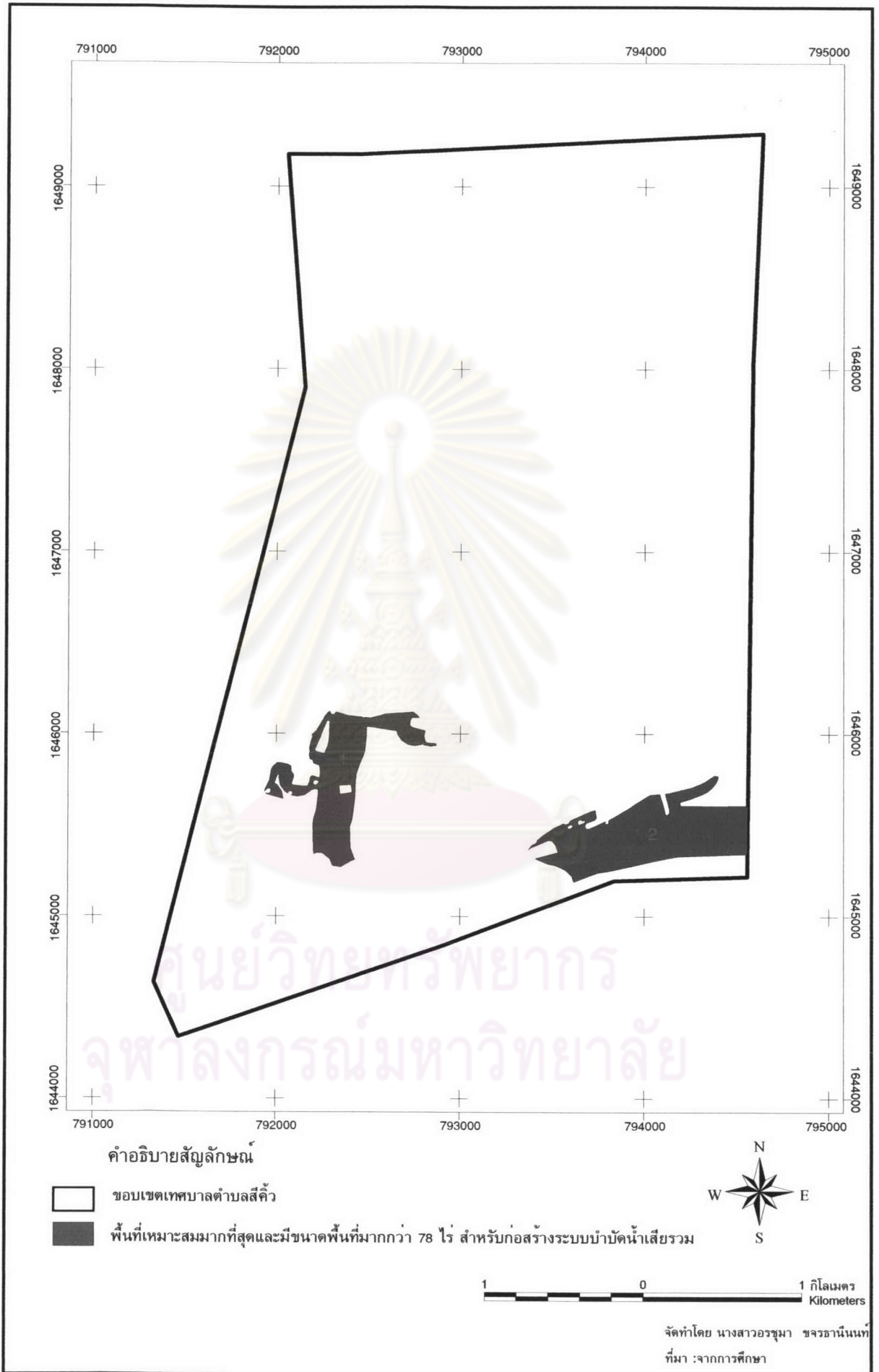
5.10.3 พื้นที่เหมาะสมน้อย สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

จากภาพที่ 5.15 ระดับพื้นที่เหมาะสมน้อย ต่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย พบว่ามีขนาดของพื้นที่เหมาะสมน้อยที่สุด คือ มีปัจจัยความลาดร้อยละ 2 – 5 ส่วนในปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดินพบว่า เป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีความสะดวกในการเข้าถึง เป็นระยะห่างจากแนวถนน 0-100 เมตร ซึ่งจะติดกับถนนในซอย และบางส่วนติดถนนมิตรภาพ ทั้งนี้มีค่าคะแนนต่ำสุดในปัจจัยการซึมซับน้ำของดิน และปัจจัยประเภทของเนื้อดิน ทำให้มีค่าระดับเหมาะสมน้อยที่สุดสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

5.11 ผลการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมและมีขนาดเพียงพอสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

การคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมและมีขนาดเพียงพอสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จะทำการคัดเลือกพื้นที่ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า 125,484 ตารางเมตร หรือ 78 ไร่ จากพื้นที่เหมาะสมทั้งหมด เพื่อให้ทราบถึงพื้นที่ที่เหมาะสมและมีขนาดเพียงพอสำหรับก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียร ซึ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้พื้นที่มากที่สุดในการก่อสร้างเมื่อเปรียบเทียบกับระบบบำบัดน้ำเสียแบบอื่นๆ โดยในการคัดเลือกจะนำปัจจัยทุกปัจจัยมาวางซ้อนกัน โดยการรวมทุกสาส์กษณ์ของทุกปัจจัย ทั้งนี้จะเลือกสาส์กษณ์จากข้อมูลตามลักษณะ ซึ่งจะเลือกเฉพาะสาส์กษณ์ที่มีข้อมูลตามลักษณะที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญในทุกปัจจัย ซึ่งจะมีค่าน้ำหนักมากที่สุดในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไม่ได้ กล่าวคือ ในแถวเดียวกันจะต้องมีค่าน้ำหนักมากที่สุดเหมือนกันเท่านั้น และทำเลือกสาส์กษณ์ที่มีพื้นที่ มากกว่า 78 ไร่ ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นสาส์กษณ์ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุดในทุกปัจจัย และมีพื้นที่มากกว่า 78 ไร่ ดังภาพที่ 5.16

พื้นที่ที่คัดเลือกได้ พบว่า มี 2 บริเวณที่คัดเลือกได้ โดยบริเวณแรกคือ หมายเลข 1 ในภาพที่ 5.16 และแสดงพื้นที่จริงในแผ่นภาพแทรกที่ 1 ของภาคผนวก ฉ ซึ่งจะอยู่บริเวณซอยมิตรสัมพันธ์ 1 และบริเวณที่สองคือ หมายเลข 2 ในภาพที่ 5.16 และแสดงพื้นที่จริงในแผ่นภาพแทรกที่ 2 ของภาคผนวก ฉ ซึ่งจะติดถนนมิตรภาพ ในช่วงกม. 211 – กม. 212 โดยทั้ง 2 บริเวณอยู่ในตำบลมิตรภาพ เป็นบริเวณที่มีความลาด ร้อยละ 0 – 2 มีเนื้อดินละเอียดเป็นดินเหนียว และการซึมซับน้ำของดินช้า มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นอกจากนี้ ยังมีระยะห่างจากถนนไม่เกิน 100 เมตร และอยู่ใกล้ถนนมิตรภาพ กล่าวคือ พื้นที่ที่คัดเลือกได้ เป็นพื้นที่ที่มีค่าคะแนนสูงสุดจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ทำให้พื้นที่ที่คัดเลือกได้นั้นเหมาะสมที่สุดและมีขนาดพื้นที่เพียงพอในการรองรับน้ำเสีย จากการเติบโตของจำนวนประชากรในอีก 20 ปีข้างหน้า จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับทำเลที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวม และสามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างน้อย เป็นระยะเวลา 20 ปี

ภาพที่ 5.16 แผนที่แสดงพื้นที่เหมาะสมในการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่สามารถรองรับน้ำเสียได้อย่างน้อย 20 ปี